
Budsjett-innst. S. II

(2008–2009)

Budsjettinnstilling til Stortinget
frå finanskomiteen

St.meld nr. 2 (2008–2009)

Innstilling frå finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett 2009

Innhold

	Side		Side
1. Innleiing	5	7.2 Merknader frå komiteen	15
2. Hovudtrekka i den økonomiske politikken	5	8. Skatte- og avgiftsopplegget	15
2.1 Samandrag	5	8.1 Samandrag	15
2.2 Merknader frå komiteen	5	8.2 Merknader frå komiteen	15
3. Utviklinga i internasjonal økonomi	9	9. Kommuneøkonomien	16
3.1 Samandrag	9	9.1 Samandrag	16
3.2 Merknader frå komiteen	9	9.2 Merknader frå komiteen	16
4. Utviklinga i norsk økonomi	10	10. Pengepolitikken	17
4.1 Samandrag	10	10.1 Samandrag	17
4.2 Merknader frå komiteen	10	10.2 Merknader frå komiteen	17
5. Den økonomiske politikken	10	11. Sysselsetjingspolitikken og det inntektspolitiske samarbeidet	18
5.1 Samandrag	10	11.1 Samandrag	18
5.2 Merknader frå komiteen	11	11.2 Merknader frå komiteen	18
6. Handlingsrommet i budsjett- politikken framover	13	12. Regjeringa sin klimapolitikk	20
6.1 Samandrag	13	12.1 Samandrag	20
6.2 Merknader frå komiteen	14	12.2 Merknader frå komiteen	20
7. Hovudtal i budsjettet for 2009	14	13. Fraksjonsmerknader	20
7.1 Samandrag	14	14. Tiltråding frå komiteen	36

Budsjett-innst. S. II

(2008–2009)

Budsjettinnstilling til Stortinget frå finanskomiteen

St.meld. nr. 2 (2008–2009)

Innstilling frå finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett 2009

Til Stortinget

1. INNLEIING

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Alf E. Jakobsen, Rolf Terje Klungland, Torgeir Micaelsen, leiaren Reidar Sandal, Eirin Kristin Sund og Marianne Aasen, frå Framstegspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, frå Høgre, Svein Flåtten, Linda C. Hofstad Helleland og Jan Tore Sanner, frå Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Heikki Holmås, frå Kristeleg Folkeparti, Hans Olav Syversen, frå Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og frå Venstre, Lars Sponheim, viser til at Regjeringa i St.meld. nr. 2 (2008–2009) legg fram meldinga om Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Komiteen viser til forretningsordenen § 19 sjuande ledd som lyder:

"Ein eventuell kongeleg samleproposisjon om endringar i statsbudsjettet skal leggjast fram seinast den 15. mai i budsjettåret, saman med stortingsmelding om Revidert nasjonalbudsjett. Finanskomiteen gjev innstilling om desse (Budsjett-innst. S. II) seinast den andre fredagen i juni."

Komiteen viser til at Regjeringa har lagt fram forslag om tilleggsøyvingar og omprioriteringar i statsbudsjettet 2009 i St.prp. nr. 67 (2008–2009) og forslag til endringar i skatte- og avgiftslovgivinga

mv. i Ot.prp. nr. 95 (2008–2009), jf. Innst. S. nr. 355 (2008–2009) og Innst. O. nr. 125 (2008–2009), som blir avgitt samstundes med denne innstillinga.

2. HOVUDTREKKA I DEN ØKONOMISKE POLITIKKEN

2.1 Samandrag

Målene for Regjeringens økonomiske politikk er full sysselsetting, lav arbeidsledighet, en bærekraftig utvikling, en mer rettferdig fordeling og styrking av velferdsordningene. Hovedoppgaven for den økonomiske politikken er nå å bidra til at sysselsettingen holdes oppe, slik at arbeidsløsheten ikke øker for kraftig i en situasjon med et meget sterkt tilbakeslag i internasjonal økonomi. Regjeringen benytter den fleksibiliteten handlingsregelen gir, og den samlede økonomiske politikken er nå svært ekspansiv for å dempe virkningene av etterspørselssvikten. Budsjettopplegget bidrar også til nødvendig omstilling og kompetanseutvikling, samtidig som det legges vekt på hensynet til utfordringer på lengre sikt og til balansen mellom de ulike deler av økonomien.

2.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering og viser til respektive merknader frå fraksjonane i Innst. S. nr. 355 (2008–2009) og Innst. O. nr. 125 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker en ny kurs for Norge for å trygge arbeidsplassene og skape mer optimisme, sikre en bærekraftig utvikling gjennom en mer offensiv miljøpolitikk og legge til rette for et mangfoldig samfunn med valgfrihet for familiene og mer handlingsrom for frivillig sektor. Disse medlemmer mener at en ny kurs for

Norge må bygge videre på pensjonsforliket, klimaforliket, skattereformen og en ansvarlig økonomisk politikk som legger til grunn handlingsregelen for bruk av penger fra Pensjonsfondet. Norge skal også være et foregangsland i kampen for rettferdig internasjonal fordeling. Fattigdom i Norge skal bekjempes.

Norge er et godt land å bo i. Den såkalte nordiske modellen med et fleksibelt arbeids- og næringsliv kombinert med trygdeordninger som skaper trygghet for arbeidstagerne, har vist seg robust i både oppgangstider og nedgangstider. Disse medlemmer vil bygge videre på den nordiske modellen. Disse medlemmer mener imidlertid at regjeringen Stoltenberg II på mange områder har ført Norge i gal retning:

- Bedriftenes konkurranseevne er svekket, noe som skaper større utrygghet for jobbene, og Regjeringen har unnlatt å investere tilstrekkelig i kunnskap og infrastruktur i gode tider.
- Samarbeidet mellom offentlig og privat sektor er svekket ved at tilbud fra private og frivillige og ideelle organisasjoner innen sykehus, rusbehandling, barnevern og rehabilitering har fått dårligere rammebetingelser.
- Det mangfoldige samfunn med valgfrihet for familiene og rom for frivillig sektor utfordres stadig med nye begrensninger.
- Klimaforliket har i liten grad blitt fulgt opp med en mer offensiv miljøpolitikk.

Disse medlemmer vil fremheve følgende punkter som viktig i en ny kurs for Norge:

- Økte investeringer i kunnskap og infrastruktur og bedre rammebetingelser for bedriftene for å trygge jobbene og sikre velferden.
- En bærekraftig utvikling gjennom en mer offensiv miljøpolitikk.
- Sikre et mangfoldig samfunn med respekt og valgfrihet for familien og rom for frivillig sektor.

Økte investeringer i kunnskap og infrastruktur og bedre rammebetingelser for bedriftene for å trygge jobbene og sikre velferden

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er opptatt av å utnytte mulighetene til å styrke konkurranseevnen og skape grobunn for fremtidens kunnskapsbaserte næringsliv. Vi kan velge å investere mer i fremtidens verdiskaping og legge til rette for positiv omstilling som gjør at vi kommer styrket ut av dagens krise. Det betyr at vi må intensivere forskningsinnsatsen og belønne innovasjon og nyskaping. Samtidig er det viktig å skjerme den enkelte som rammes av nedleggelse og økt ledighet. I et historisk

perspektiv har Norge lykkes godt med omstillinger i næringslivet fra tradisjonell industriproduksjon til nyere og mer kunnskapsintensive virksomheter. På den måten har vi skapt tryggere arbeidsplasser og tjent stort på nyere tids globalisering og arbeidsdeling. Disse medlemmer mener Norge må prioritere riktig og på den måten snu krise til mulighet for bedrifter og norske arbeidsplasser på sikt.

Disse medlemmer viser til den brede enigheten i Stortinget om intensjonen bak handlingsregelen for bruk av penger fra Pensjonsfondet. Disse medlemmer viser til at oppbyggingen av Pensjonsfondet vil bidra til at oljepengebruken vil øke i årene som kommer. Da handlingsregelen ble vedtatt, var det enighet om at økt oljepengebruk måtte innrettes mot tiltak som fremmet verdiskaping og vekstevnen i økonomien. Det ble spesielt pekt på skatte- og avgiftspolitikken, infrastruktur samt utdanning og forskning. Den rødgrønne regjeringen har ikke klart å følge denne intensjonen ved handlingsreglen. Det historiske handlingsrommet i finanspolitikken de siste årene er ikke benyttet til fremtidsrettede investeringer. Kun om lag 20 pst. av det økte handlingsrommet er investeringer i de tre nevnte vekstområdene. Til sammenlikning klarte regjeringen Bondevik II å bruke nesten 9 av 10 ekstra "oljekroner" i økt handlingsrom på investeringer i fremtiden.

Disse medlemmer mener at det økte handlingsrommet som oljeinntektene gir det norske samfunnet, må prioriteres til investeringer i kunnskap og forskning, infrastruktur og konkurransefremmende tiltak for å styrke langsiktig vekstevne, som bedre skattebetingelser for verdiskaping i næringslivet. I tillegg mener disse medlemmer at miljøinvesteringer som kan bidra til å skape en bærekraftig utvikling, må prioriteres innenfor det økte handlingsrommet.

Økt satsing på kunnskap og forskning

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er opptatt av at norske bedrifter og Norge skal komme styrket ut av finanskrisen og den nedgangskonjunkturen som norsk og internasjonal økonomi nå er inne i. Det betyr at vi må gjøre de riktige grepene i dag for at velferden skal være trygge i fremtiden. Da kommer vi ikke utenom en kraftig styrking av satsingen på kunnskap og forskning i hele samfunnet. Det er svært uheldig at "hvileskjæret" til de rødgrønne i satsingen på høyere utdanning og forskning, kom i forkant av den store nedgangskonjunkturen vi er inne i. Bedrifter vil normalt redusere forskning og utvikling i dårlige tider. En svak offentlig prioritering gjør dagens situasjon verre enn nødvendig. Disse medlemmer legger stor vekt

på tiltak som kan fremme teknologiutvikling og innovasjon. Disse medlemmer vil bruke både skattesystemet og direkte tilskudd for å øke satsingen på næringsrettet forskning, øke bedriftenes investeringer i forskning og utviklingsarbeid og stimulere bedriftene til å investere i nye maskiner. Disse medlemmer mener en slik satsing på innovasjon og forskning er nødvendig for å bidra til å skape fremtidens bærekraftige arbeidsplasser. For å underbygge dette langsiktige målet, er det i tillegg viktig å øke basisbevilgningene til universiteter og høyskoler.

Bedre rammevilkår for bedriftene

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil peke på at vekst, verdiskaping og trygge arbeidsplasser er viktige langsiktige mål for samfunnet. Disse medlemmer ser at små og store bedrifter i hele landet er en forutsetning for at vi oppnår dette. Derfor vil disse medlemmer legge til rette for en fremtidsrettet og næringsvennlig bedriftspolitik som skaper mer optimisme og varige, trygge arbeidsplasser. Disse medlemmer viser til at konkurranseevnen er svekket hvert år under regjeringen Stoltenberg II og at bedriftene har fått økt skatt. Disse medlemmer mener det er nødvendig med målrettede tiltak for å lette skattebyrden for bedriftene og skape ny optimisme. I tillegg til bedre avskrivningsregler og styrking av Skattefunn, vil disse medlemmer redusere eierbeskatningen ved å fjerne arveavgiften ved generasjonsskifte i familieeide bedrifter og trappe ned formuesskatten.

Økt satsing på infrastruktur

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er opptatt av bedre infrastruktur og gode transportløsninger. Det er nødvendig med økte investeringer i både kollektivtransport og veier. De lange avstandene vi har i Norge må ikke bli en for stor konkurranseulemp for næringslivet og eksportbedriftene. Et godt veinett er en god investering for å redusere antall trafikkulykker og påfølgende personskader. Disse medlemmer mener at økt satsing på kollektivtransport er nødvendig både for å sikre gode transportløsninger, særlig i byområdene, og for å sikre miljøet. Det bør satses langt mer på å ta igjen det store etterslepet på investeringer og vedlikehold i transportsektoren. I den forbindelse må det åpnes for nye løsninger, eksempelvis OPS, slik at utbyggingen kan skje raskere og med lavere økonomisk risiko enn under de mer tradisjonelle metoder som benyttes i dag.

En bærekraftig utvikling gjennom en mer offensiv miljøpolitikk

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at disse partiene etter harde forhandlinger fikk Regjeringen med på et klimaforlik i Stortinget i januar 2008. Etter den tid har imidlertid de norske CO₂-utslippene økt ytterligere, og klimaforliket har i liten grad blitt fulgt opp med en mer offensiv miljøpolitikk fra Regjeringens side utover de punkter som allerede lå inne i klimaforliket.

Selv om disse medlemmer ikke vil se bort fra at redusert økonomisk aktivitet som følge av finanskrisen midlertidig kan føre til en nedgang i klimagassutslippene også i Norge – i likhet med hva man har sett i andre land – mener disse medlemmer at det er nødvendig å sette i verk ytterligere tiltak for å hindre at de norske klimagassutslippene øker når den økonomiske veksten igjen tar seg opp. Disse medlemmer mener derfor at det haster med å få på plass nye tiltak og følge opp hele klimaforliket – ikke minst innenfor satsing på fornybar energi. 2009 er et avgjørende år for klimapolitikken, spesielt med tanke på FN-toppmøtet i København i desember hvor det skal fremforhandles en ny internasjonal klimaavtale. Dersom Norge skal ha realistiske muligheter til å oppfylle en klimaavtale som er mer ambisøs enn Kyoto-avtalen, er det viktig at vi allerede nå kommer i gang med tiltak som vi vet får ned de norske klimautslippene.

Disse medlemmer peker videre på at en norsk tilslutning til EUs energi- og klimapakke gjennom EØS-avtalen vil stille økte krav til Norge både hva gjelder reduksjon i de nasjonale klimagassutslipp utenfor kvotemarkedet og økt produksjon av fornybar energi.

Norge har unike forutsetninger innen fornybar energi og har samtidig et av Europas dårligste opplegg for å støtte fornybar energiproduksjon. Dette må avløses av en storsatsing på dette området. Her ligger det store muligheter for å sikre arbeidsplasser og skape nye, også i distriktene. Satser vi tungt nok på dette området, kan vi få en like stor leverandørindustri knyttet til energisparing og fornybar energiproduksjon som vi i dag har knyttet til olje- og gassvirksomheten. Dette er en mulighet disse medlemmer mener det haster med å ta i bruk og som Regjeringen ikke har evnet å følge opp. Lovnader om først et grønt sertifikatmarked, dernest et opplegg som skulle være like godt som et grønt sertifikatmarked, for så å gå tilbake til forhandlinger om et mulig grønt sertifikatmarked, har så langt bare vært ord uten verken handling eller resultater.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det å utelukkende kanalisere innsatsen for ny fornybar energi gjennom tilskuddsordninger administrert

av ENOVA, ikke er tilstrekkelig målrettet. Disse medlemmer mener at vi også må bruke skattesystemet aktivt i en mer miljøvennlig retning, og mener videre at det er viktig med et offentlig virkemiddelapparat som kan utløse en rekke av de gode klimaprojektene vi ser at mange klimagründere og bedrifter trenger finansiering til.

Disse medlemmer mener at Norge trenger nytenkning for å utløse de gode klimaløsningene og en tydelig politikk som staker ut en ny og mer bærekraftig kurs for Norge. Disse medlemmer vil gjøre Norge til et miljøpolitisk foregangsland hvor vi kan utvikle miljøteknologi og finne løsninger som også andre kan benytte.

Sikre et mangfoldig samfunn med respekt og valgfrihet for familien og rom for frivillig sektor

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ser på familien som samfunnets grunnleggende fellesskap. Det er den viktigste arenaen for tilhørighet, nærhet og fellesskap, og gir ideelt sett en trygg ramme rundt barns oppvekst. En politikk for å styrke familien vil gjøre storsamfunnet bedre å leve i og virke forebyggende mot sosiale problemer og sosial utstøtning. Valgfrihet, rettferdighet og likestilling er viktig i en offensiv politikk for dagens og morgendagens familier. Disse medlemmer ser det som uaktuelt å svekke familienes reelle mulighet til å velge mellom hjemmebasert omsorg eller barnehage, slik en fortsatt rødgrønn regjering kan komme til å gjøre. Disse medlemmer vil legge til rette for og videreutvikle gode ordninger for å kunne kombinere yrkesaktivitet og omsorgsansvar, både for kvinner og menn.

Disse medlemmer ser på frivillig aktivitet og lokale frivillige organisasjoners aktiviteter som avgjørende for et godt og menneskevennlig samfunn. Frivillige lag og foreninger er en viktig sosial møteplass i lokalsamfunnene, der samvær og deltakelse har en klar egenverdi ut over organisasjonenes primære formål. Frivilligheten skal være fri, mangfoldig og må få utvikle seg på egne premisser, som en selvstendig sektor ved siden av offentlige velferdstjenester og kommersielle tilbud. Disse medlemmer vil arbeide for en frivillighetspolitikk hvor frivilligheten får større råderett over egne inntekter, og i mindre grad bindes opp gjennom stadig sterkere vektlegging av prosjektfinansiering til å produsere de tjenester som offentlige myndigheter ønsker. Disse medlemmer mener at skatte- og avgiftssystemet er godt egnet for å bedre frivillighetens økonomi på nettopp en slik måte at frivilligheten selv får mer av disposisjonsretten over midlene. Disse medlemmer mener at fritak for moms på innkjøp av varer og tjenester til frivillig virksomhet vil være et meget

treffende tiltak, og et godt supplement til de eksisterende støtteordninger. Et slikt tiltak vil treffe både små og store organisasjoner, også de som ikke mottar annen offentlig støtte. Disse medlemmer vil understreke at frivilligheten ved et slikt tiltak kan bruke mer av egne penger på de formål de arbeider for, fremfor å betale dem inn til staten. Det vil videre bety at organisasjonene får økte midler som de kan prioritere selv, uavhengig av retningen på de offentlige prioriteringer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet betrakter revidert budsjett som en teknisk revisjon, som skal ta høyde for nye oppståtte forhold i forhold til regjeringen Stoltenberg II sitt vedtatte budsjett for 2009. Disse medlemmer må akseptere at flertallet på Stortinget stemte ned Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2009, og at revidert budsjett ikke er arenaen for omkamper. Disse medlemmer vil derfor i forbindelse med budsjettet for 2010, som skal behandles høsten 2009, komme tilbake til våre helhetlige forslag og løsninger.

Endringene i revidert budsjett reflekterer dermed ikke Fremskrittspartiets helhetlige budsjettpolitikk. Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett for 2009 der disse medlemmer hadde en annen profil enn Regjeringen, med store kutt i offentlig sektor, vridning over på offentlige investeringer fremfor offentlig forbruk, samt offentlige anskaffelser fra utlandet som forutsettes ikke å ha innvirkning på norsk innenlands økonomi. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett også tok høyde for den økonomiske situasjonen man da var oppe i, og som man så ville komme enda sterkere i 2009. Disse medlemmer fremmet derfor en rekke tiltak for å redusere den varslede, økte arbeidsledigheten, men konstaterer at alle forslagene ble nedstemt av regjeringspartiene.

Disse medlemmer viser til at det er vekstevnen som avgjør velferdsutviklingen i Norge og at det derfor er avgjørende å fremme verdiskaping og produktivitet både i offentlig og privat sektor. Disse medlemmer mener derfor at Regjeringen må føre en langt mer aktiv næringspolitikk og en offensiv og vekstskapende økonomisk politikk. Disse medlemmer mener dette fokus er tilnærmet fraværende i Regjeringens fremlegg til revidert statsbudsjett. Målene som Regjeringen trekker opp for den økonomiske politikken setter i liten grad fokus på verdiskaping.

Grunnlaget for norsk verdiskaping er den produksjonen som skjer i private bedrifter. Disse medlemmer vil hevde at tilbudssidepolitikk vil legge forholdene bedre til rette for privat næringsvirksomhet, ved å øke tilbudet av arbeidskraft,

dempe lønnsøkninger, senke avgifter, legge om skattesystemet og redusere skattetrykket, samt øke investeringer i forskning, samferdsel og annen offentlig tjenesteyting som kommer næringslivet til gode. Etter disse medlemmers oppfatning er det også behov for stabile, langsiktige og internasjonalt konkurransedyktige rammebetingelser for næringslivet. En reduksjon i landbrukssubsidiene og annen næringsstøtte vil også legge forholdene bedre til rette for lønnsom privat næringsdrift. Privat næringsvirksomhet er hemmet av en rekke lover og reguleringer som legger en sterk demper på nyskaping, omstillinger og effektiv drift. Lov- og forskriftsjungelen må ryddes opp i, slik at hverdagen for bedrifter og entreprenører kan bli enklere.

Norske myndigheter har alt for lenge vegret seg mot å definere og utnytte landets komparative fortrinn, med andre ord hvor vi som nasjon har bedre forutsetninger for å lykkes enn våre konkurrentland.

Etter disse medlemmers oppfatning er handlingsregelen lite egnet som finansielt styringsverktøy. Handlingsregelen representerer tvert imot en kollektiv politisk ansvarsfraskrivelse mht. Norges økonomiske og finansielle utvikling. Det er langt viktigere å holde fokus på vekstevnen i BNP og tiltak som kan bidra til større effektivitet og produktivitet over tid. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen velger å forholde seg passiv til disse forholdene. Så lenge dette vedvarer, er det disse medlemmers oppfatning at man ikke er i stand til å bruke finanspolitikken til verken å fremme vekst eller verdiskaping, hvilket er helt grunnleggende for norsk økonomi.

Disse medlemmer understreker behovet for større strukturelle reformer som vil bidra til å effektivisere og rasjonalisere offentlig sektor og økonomiens virkemåte.

Etter disse medlemmers oppfatning evner ikke den politiske debatten å skille mellom hva pengene brukes til over statsbudsjettet. Disse medlemmer understreker at en krone ikke er lik enhver annen krone i budsjettssammenheng. En krone brukt til investeringer har ikke samme effekt som en krone brukt til drift, og en krone brukt i en del av økonomien med ledig kapasitet har ikke samme effekt som en krone brukt i en del av økonomien med sprengt kapasitet. Videre har en krone brukt i utlandet ikke samme effekt som en krone brukt i Norge. Det er umulig å forstå hvorfor man i et av verdens rikeste land fortsatt har omfattende problemer både i helsevesen, eldreomsorg, skolevesen, manglende ressurser til politi og forsvar samt manglende ressurser til veiinvesteringer.

Disse medlemmer vil understreke at mange av problemene i norsk økonomi er myndighets-

skapte, noe som tilsier at større systemendringer er påkrevd.

Offentlig sektor har over tid vokst seg stor og ineffektiv. Et omfattende byråkrati fører til rigide systemer, og store mengder lover og forskrifter setter i mange sammenhenger sterke begrensninger på en naturlig utvikling. Disse medlemmer er skuffet over at Regjeringen ikke har større fokus på å effektivisere offentlig sektor. Det er nødvendig med en finanspolitikk som er innrettet slik at konkurransevnen for vårt fremtidige næringsliv ikke svekkes, og slik at skatte- og avgiftsnivået ikke er høyere enn i andre land det er naturlig å sammenligne oss med.

Disse medlemmer erkjenner samtidig at dette er en budsjettrevisjon, og ikke en omkamp om større politiske prioriteringer. I motsatt fall vil dette føre til svært uforutsigbare forhold for alle dem som forventer at politikken ligger fast i hvert fall ett år av gangen. Disse medlemmer har derfor begrenset seg til å fremme forslag på de områder vi finner det høyst påkrevd.

3. UTVIKLINGA I INTERNASJONAL ØKONOMI

3.1 Samandrag

Etter flere år med sterk vekst har finanskrisen bidratt til en kraftig forverring av utsiktene for internasjonal økonomi. Omfattende penge- og finanspolitiske tiltak i mange land ventes å få gradvis større effekt i månedene framover, men det ligger likevel an til at de tradisjonelle industrilandene i 2009 vil oppleve det sterkeste tilbakeslaget siden andre verdenskrig. Nedgangen i aktiviteten hos våre handelspartnere ventes å avta i styrke gjennom 2009, for så å snu til moderat vekst gjennom i 2010. I tråd med anslag fra IMF, OECD og Europa-kommisjonen legges det i denne meldingen til grunn at BNP hos våre viktigste handelspartnere vil falle med om lag 4 pst. fra 2008 til 2009. Fra 2009 til 2010 anslås vekst nær null. For 2009 er dette 2 1/2 prosentpoeng svakere enn lagt til grunn i tiltaksproposisjonen som ble lagt fram 26. januar. Med dette vekstbildet kan arbeidsledigheten hos handelspartnerne øke fra om lag 6 pst. av arbeidsstyrken i 2008 til 8 pst. i 2009, og videre til 9 1/2 pst. i 2010. For 2010 er dette en oppjustering av ledighetsanslaget hos handelspartnerne på over 1 1/4 prosentpoeng i forhold til anslagene fra internasjonale organisasjoner da tiltaksproposisjonen ble lagt fram.

3.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet tar omtalen om utviklingen i den

internasjonale økonomien til orientering. For øvrig viser disse medlemmer til sine merknader frem satt i St.meld. nr. 31 (2008–2009) Kredittmeldinga som omtaler disse medlemmers synspunkter på årsaken til den internasjonale økonomiske situasjonen som har oppstått.

4. UTVIKLINGA I NORSK ØKONOMI

4.1 Samandrag

Også norsk økonomi påvirkes av finanskrisen og av det internasjonale tilbakeslaget, men den økonomiske nedgangen ventes ikke å bli like kraftig hos oss som i mange andre industriland. Det er stor usikkerhet både om styrken og varigheten på det økonomiske tilbakeslaget. Anslagene i stortingsmeldingen er basert på at situasjonen i finansmarkedene gradvis bedres gjennom 2009 og 2010, godt hjulpet av svært lave renter, meget ekspansiv finanspolitikk og av de omfattende likviditets- og kredittpolitiske tiltakene som er gjennomført. Svakere utvikling internasjonalt trekker imidlertid i retning av lavere eksportvekst, og ny informasjon tyder på en noe mer markert nedgang i investeringene i fastlandsøkonomien enn tidligere lagt til grunn. På den annen side er det nå tegn til en viss stabilisering i husholdningenes etterspørsel, noe som kan tyde på at Norges Banks rentenedsettelse begynner å virke. BNP for Fastlands-Norge anslås å falle med om lag 1 pst. i 2009, mens det anslås en oppgang på 3/4 pst. i 2010.

En slik utvikling vil kunne gi en fortsatt svekkelse av arbeidsmarkedet i 2010, men ikke like markert som i 2009. Arbeidsledigheten anslås å stige fra 2 1/2 pst. av arbeidsstyrken i 2008 til 3 3/4 pst. i 2009, for så å flate ut på i underkant av 4 3/4 pst. i 2010. Dette innebærer en klar oppgang i månedene framover, mens utviklingen neste år blir mer stabil. Sammenliknet med tiltaksproposisjonen er ledigheten oppjustert med 1/4 prosentpoeng i år. En slik utvikling vil innebære at arbeidsmarkedet svekkes klart mindre i Norge enn hos våre handelspartnere.

4.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at finansministeren nokså naivt i høst uttalte at vi ikke ville oppleve en finanskrisen i Norge, for her var alt så godt regulert. Disse medlemmer setter spørsmålsteget ved om regelverket og reguleringene i finanssektoren har hatt riktig innretning når man nå trenger to bankpakker for å få kredittmarkedet på fote igjen.

Disse medlemmer er bekymret for utviklingen på arbeidsmarkedet. Anslagene for utviklingen i antall arbeidsledige innebærer at veldig mange men-

nesker vil få det langt tøffere økonomisk i inneværende år og i tiden fremover. Disse medlemmer mener derfor at Stortinget må benytte revidert statsbudsjett som en arena for å fremme konkrete forslag for å 1) redusere omfanget av antall arbeidsledige ved å sikre bedre rammebetingelser for næringslivet og benytte statens økonomiske "muskler" til fornuftige investeringer og 2) fremme konkrete tiltak for at de som blir rammet av arbeidsledighet snarest mulig kan komme i arbeid igjen, fremfor at passive arbeidsmarkedsstiltak blir eneste svaret fra myndighetene.

5. DEN ØKONOMISKE POLITIKKEN

5.1 Samandrag

Den økonomiske politikken gir nå kraftige stimulanter til innenlandsk etterspørsel. Siden oktober 2008 har Norges Bank i seks omganger senket styringsrenten med til sammen 4,25 prosentpoeng, til 1,5 pst. Dersom rentenedgangen slår fullt over i bankenes innskudds- og utlånsrenter, vil dette isolert sett bidra til å øke husholdningenes inntekter med over 30 mrd. kroner på årsbasis (tilsvarende 3 pst. av husholdningenes disponible inntekt). Norges Bank har signalisert ytterligere rentenedsettelse ned mot 1 pst. mot slutten av 2009. Rentebanen er med dette redusert med 1–1 1/4 prosentpoeng siden tiltaksproposisjonen ble lagt fram i januar. Lavere renter trekker i retning av at husholdningenes etterspørsel vil ta seg opp utover i 2009 og i 2010.

Også finanspolitikken er svært ekspansiv. Handlingsregelen åpner for at en kan bruke mer enn forventet fondsavkastning i år med konjunkturtilbakeslag, samtidig som bruken av oljeinntekter bør ligge under 4-prosentbanen i år med høy aktivitet og press i økonomien. Denne handlefriheten ble benyttet da Regjeringen la fram den finanspolitiske tiltakspakken i januar i år. Etter innarbeiding av endringer som følge av Stortingets behandling, kunne det strukturelle underskuddet i 2009 anslås til 120,5 mrd. kroner. Sammenliknet med 2008 innebar dette en økning i bruken av oljeinntekter på 45 mrd. 2009-kroner, tilsvarende en impuls på 2,4 pst. av BNP for Fastlands-Norge.

I forbindelse med stortingsmeldingen legger Regjeringen fram forslag som innebærer en ytterligere økning i bruken av oljeinntekter på 9,5 mrd. kroner. Av dette er knapt 0,9 mrd. kroner bevilgningsendringer som Regjeringen tidligere i år har fremmet for Stortinget, mens 8,6 mrd. kroner er endringer som legges fram nå. Samlet foreslås det økte utgifter i statsbudsjettet på 3,9 mrd. kroner, hvorav 1 mrd. kroner er økte rammeoverføringer til kommunene. Inntektene er redusert med 4,7 mrd. kroner i forhold til tiltaksproposisjonen, hvorav 4,2 mrd. kroner skyldes lavere utbytteinntekter. Det vises til nærmere omtale

i kapittel 3 i stortingsmeldingen og i St.prp. nr. 67 (2008–2009).

Regjeringens forslag innebærer at det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet i 2009 kan anslås til nesten 130 mrd. kroner. Bruken av oljeinntekter øker dermed med 55 mrd. 2009-kroner fra 2008 til 2009, tilsvarende en impuls på 3 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Sterke automatiske stabilisatorer bidrar til at det oljekorrigerte underskuddet øker fra 0,7 pst. av fastlands-BNP i 2008 til 6,5 pst. i 2009.

Regjeringen legger opp til å forsterke tiltakspakken fra januar ved å øke utgiftene på enkelte utvalgte områder, men finner det ikke riktig å legge fram en ny, omfattende tiltakspakke i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009. Det er flere grunner til dette:

- Finanspolitikken er allerede svært ekspansiv. Den ekspansive impulsen i 2009 er den største på over 30 år. Også sammenliknet med andre land framstår finanspolitikken i Norge som svært ekspansiv. Tall fra OECD viser en gjennomsnittlig finanspolitisk stimulans i medlemslandene på om lag 1,7 pst. av BNP i 2009, litt over halvparten av den norske stimulansen. Budsjettimpulsen anslås til 2,2 pst. av BNP i USA. I Sverige og Storbritannia er det lagt fram nye budsjettforslag etter at OECD la fram sin rapport, og budsjettimpulsen anslås nå til 2,1 av BNP i Sverige og til 3,4 pst. i Storbritannia. Det vises til nærmere omtale i boks 2.2 i meldingen.
- For sterke stimulanser fra finanspolitikken til innenlandsk etterspørsel kan føre til en klarere todeling av økonomien, med press i noen skjermede næringer. Dette kan etter hvert gi høyere renter og sterkere valutakurs enn ellers. Samtidig kan et vedvarende høyt strukturelt underskudd svekke troverdigheten til handlingsregelen som en strategi for bruk av oljeinntekter over statsbudsjettet. Økt usikkerhet rundt innfasingen av disse inntektene kan også gi mindre stabile forhold i valutamarkedet og en styrking av kronen. En slik utvikling vil gå ut over eksportrettede virksomheter, som allerede er sterkt rammet av lavere etterspørsel fra utlandet.
- Tiltaksproposisjonen innebar at det ble gitt klar-signal til en betydelig innsats for vedlikehold og investeringer i bygninger, veier og jernbane. Regjeringen la stor vekt på at tiltakene skulle kunne settes i gang raskt. Det er likevel prosjekter som fortsatt ikke er kommet fullt i gang, samtidig som vi ikke har sett de fulle virkningene av de prosjektene som er startet opp. De omfattende tiltakene som allerede er vedtatt, må nå få virke.
- Ved revisjonen av 2009-budsjettet må det også tas hensyn til at pengepolitikken nå er klart mer

ekspansiv enn da tiltaksproposisjonen ble lagt fram.

- Regjeringen har allerede utnyttet mye av den handlefriheten oljeinntektene gir, og bruken av oljeinntekter er kommet opp på et meget høyt nivå. Bruken av petroleumsinntekter ligger nå 39 mrd. kroner over 4-prosentbanen og er om lag på linje med forventet fondsavkastning for 2016, slik denne nå anslås, jf. figur 1.1 i meldingen.

5.2 Merknader frå komiteen

Komiteen viser til at den internasjonale finanskrisa har ført til ei kraftig forverring av utsiktene for internasjonal økonomi, og at også norsk økonomi er blitt påverka. Situasjonen er ny og utfordrande, og den krev etter komiteen sitt syn politisk handlekraft. Det økonomiske tilbakeslaget er venta å bli mindre omfattande hos oss enn i mange andre land. Men også norske bedrifter opplever svikt i etterspørselen etter viktige eksportvarer, redusert inntening og vanskelegare tilgang på finansiering. Komiteen vil peike på at det i økonomiske nedgangstider er viktig å få til omstilling av næringslivet i ei meir framtidsretta retning, og at staten bør leggje forholde til rette for dette.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, Høgre og Venstre, viser til at arbeidsløysa steig frå 2,9 pst. av arbeidsstyrken i desember 2008 til 3,2 pst. i mars 2009. Det er grunn til å rekne med at arbeidsløysa vil flate ut på i underkant av 4,75 pst. i 2010.

Komiteen er svært uroleg for utviklinga på arbeidsmarknaden. På denne bakgrunnen meiner komiteen det er rett å føre ein svært ekspansiv penge- og finanspolitikk, slik det no blir gjort. Komiteen viser til at dei mange rentenedsettjngane frå Noregs Bank har gitt kraftig stimulans til det private forbruket. Kommunal verksemd har òg hatt fordel av reduserte renter.

Komiteen vil peike på at forslaget til Revidert nasjonalbudsjett fører til at bruken av oljeinntekter aukar med 55 mrd. kroner frå 2008 til 2009, tilsvarende ein impuls på 3 pst. av trend-BNP. Det oljekorrigerte underskotet aukar frå 0,7 pst. til 6,5 pst. av fastlands-BNP. Komiteen vil understreke at dette er ein uvanleg sterk ekspansiv impuls, den største på over 30 år, men at alvoret i situasjonen forsvarer denne pengebruken.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Høgre, vil særleg understreke kor viktig det er å få til auka satsing på arbeidsmarknadstiltak, styrking av kommuneøkonomien og fleire studie-plassar for å bremse auken i arbeidsløysa.

Eit anna fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til dei omfattande og målretta tiltaka som allereie er vedtekne for å lindre konsekvensane av den økonomiske krisa for hushald, verksemder og kommunar. Dette fleirtalet meiner at det er viktig å la desse omfattande tiltaka få verke før ein vurderer å setje i verk nye tiltak. Etter dette fleirtalet sitt syn er generell skatte- og avgiftslette ikkje det rette verkemiddelet i denne krevjande situasjonen. Derimot poengterer dette fleirtalet at eventuelle nye tiltak må vere like målretta som dei tiltaka som allereie er sette i verk.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er overrasket over at Regjeringen i revidert statsbudsjett ikke fremmer nye tiltak for å demme opp mot den stadig økende arbeidsledigheten. Når Regjeringen fremmet sin tiltakspakke for Stortinget i slutten av januar, ble det klart uttalt at man skulle komme fortløpende med aktuelle tiltak. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen ikke har fremmet nye finanspolitiske tiltak etter fremleggelsen av sin tiltakspakke i januar, og at revidert statsbudsjett var siste mulighet for Regjeringen å fremme tiltak for inneværende år.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til at i den situasjonen landet nå befinner seg i, ville det være fornuftig å bruke noe mer midler til investeringer på områder hvor det er ledig kapasitet. I tillegg viser disse medlemmer til at store deler av handels- og servicenæringen, norsk industri og mange små og mellomstore bedrifter melder om dystre utsikter med tanke på sysselsettingen. Disse medlemmer ønsker derfor å gi betydelige skatte- og avgiftslettelser for lønsmottakere, pensjonister og bedrifter for å øke kjøpekraften/etterspørselen for personer og lette kostnadene for bedriftene. Videre fremmer disse medlemmer en rekke andre tiltak i revidert statsbudsjett for å motvirke at den økonomiske situasjonen får alt for store ringvirkninger.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er behov for nye tiltak for å skape større trygghet for jobbene, og ny optimisme i bedriftene. Både norsk og internasjonal økonomi rammes nå sterkt av den økonomiske nedgangen som kommer i etterkant av finanskrisen. Det helt spesielle nå er at nedgangstid skjer i 9 av 10 land på samme tid. Norge med sin åpne eksportrettede økonomi vil merke negative ringvirkninger av global krise. NHO har spådd at 2010 blir verre enn 2009 for eksportbedriftene. Nav kom nylig med forverrede prognoser for

arbeidsledigheten i Norge. I tillegg spør SSB resesjon og at ledigheten biter seg fast på 130 000 personer. Disse medlemmer viser til at Høyre har lagt frem en tiltakspakke på 15 mrd. kroner samlet for 2009 og 2010 basert på stadig svakere utsikter i arbeidsmarkedet.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens tiltak har fått bred støtte i Stortinget, og at rentereduksjonene har bidratt til å stimulere økonomien. Disse medlemmer er imidlertid kritiske til at Regjeringen synes å ha en dogmatisk holdning til skattepolitikken. Selv i en periode hvor ledigheten øker kraftigere enn noen gang, synes det viktigere for Regjeringen å holde Soria Moria-løftet om skatteøkninger, enn å lette situasjonen for arbeidsplassene i små og mellomstore bedrifter. Renten er dessuten blitt så lav at det neppe er mye å hente i ytterligere rentereduksjoner. Det er derfor behov for nye tiltak.

Disse medlemmer peker på at regjeringen Stoltenberg II brukte flere måneder unødvendig etter at Høyre foreslo et kriseforlik med Regjeringen for å redde arbeidsplassene i november 2008. Da tiltakene endelig kom, var det lite å hente for de mange små og mellomstore bedriftene hvor 1 million personer jobber. Disse medlemmer viser til at Høyre har støttet de tiltakene som går på investeringer og vedlikehold i offentlig sektor. Høyre har også foreslått tiltak for å styrke kompetanseheving i bedriftene og gi betydelig mer til høyere utdanning. Etter stadige nedjusteringer av norsk og internasjonal økonomi, foreslo Høyre 4. mai 2009 nye ekstraordinære tiltak for å redusere den rekordstore økningen i ledigheten. Disse medlemmer vil bedre lønnsomheten i bedriftene og trygge jobbene. Det er spesielt viktig for små og mellomstore bedrifter som sikrer livskraftige lokalsamfunn. Høyre vil kutte arbeidsgiveravgiften med 2,5 prosentpoeng for alle bedrifter i privat sektor. Det reduserer norske bedrifters kostnader med rundt 17,5 mrd. kroner det neste året. Det har fått støtte fra hele næringslivet. For eksempel svarte 4 av 5 av bedrifter i Handels- og servicenæringen (HSH) at redusert arbeidsgiveravgift er det viktigste tiltaket for å hindre nedbemanning. Også medlemsbedrifter i NHO og Bedriftsforbundet har prioritert tiltaket fra Høyre høyst.

Regjeringen svikter de ansatte og bedriftene

Disse medlemmer vil mene at Regjeringens økonomiske tiltak er ubalanserte fordi de i for liten grad retter seg inn mot bedriftene i privat sektor. Regjeringen Stoltenberg II er trolig den eneste regjeringen i verden som øker skattene for mange familiebedrifter i den verste krisen på 60–70 år. Disse medlemmer viser til at Gro Harlem Brundtlands mindretallsregjering reduserte arbeidsgiveravgiften i

1992 for å trygge jobbene. Da ble arbeidsgiveravgiften redusert med 2,4 prosentpoeng.

Disse medlemmer viser til at også regjeringen Stoltenberg II hadde en positiv omtale av redusert arbeidsgiveravgift i krisepakken som ble lagt frem i januar 2009 (St.prp. nr. 37):

"Lavere arbeidsgiveravgift reduserer bedriftenes arbeidskraftskostnader og vil dermed kunne øke etterspørselen etter arbeidskraft. Sysselsettingseffektene antas å være sterkere enn ved andre skattelettelser ettersom lavere arbeidsgiveravgift bidrar til både lavere lønnskostnader og lavere priser, som øker real-lønnen og etterspørselen."

Disse medlemmer viser til en ny analyse fra Statistisk sentralbyrå som beregner at redusert arbeidsgiveravgift isolert sett kan gi netto om lag 5 000 færre arbeidsledige. Videre styrkes lønnsomheten i bedriftene som er viktig for langsiktig verdiskaping. Økonomene i SSB skriver i Samfunnsøkonomen nr 4/2009:

"Redusert arbeidsgiveravgift er det klart mest effektive av skattetiltakene når det gjelder å øke sysselsettingen. Virkningene er om lag 3/4-del av virkningene av offentlig etterspørsel."

og videre om lavere arbeidsgiveravgift generelt:

"... stimuleres norsk produksjon gjennom bedret konkurranseevne"

og

"Lønnsomheten i næringslivet blir bedre enn den ellers hadde vært."

Disse medlemmer er av den oppfatning at Høyres forslag vil gi drahjelp til mange bedrifter. Det har også en effekt for å sikre balansen mellom offentlig og privat sektor i norsk økonomi. Det kan tyde på at offentlig utgifter vil nærme seg 60 pst. av BNP (fastland) når året 2009 oppsummeres. Det er en stor andel offentlig del – og muligheten for at private investeringer berøres negativt er absolutt til stede.

Disse medlemmer viser videre til at redusert arbeidsgiveravgift er et tiltak som er lett å reversere. SSB skriver i sin rapport:

"Av tiltakene på skattesiden er det særlig arbeidsgiveravgiftslette som monner med tanke på bedring av situasjonen i arbeidsmarkedet"

og videre:

"... skattetiltak generelt må oppfattes som å være relativt lette å reversere."

Høyres profil gir en mer balansert tiltakspakke

Den samme SSB-analysen avslutter med å påpeke noen mangler i de rødgrønnes krisepakke og budsjettpolitikk slik vi leser det:

"Med store behov for stimulanser, vil man kunne støtte på praktiske kapasitetsproblemer ved enkelte av tiltakene. Dette, sammen med usikkerheten knyttet til hvordan de ulike tiltakene vil virke og behov for å stimulere mange ulike deler av økonomien, gjør at det virker som en fornuftig strategi å sette sammen pakker med flere tiltak."

Disse medlemmer mener Høyres forslag vil bidra til dette og som konsekvens gi en betydelig mer balansert tiltakspakke samlet enn Regjeringens opplegg. Det er gjennom å bruke hele verktøykassa med skattereduksjoner i tillegg til lavere rente og offentlige investeringer, vi kan lykkes med å sikre norsk økonomi, få flere i jobb og lavere arbeidsledighet.

6. HANDLINGSROMMET I BUDSJETT-POLITIKKEN FRAMOVER

6.1 Samandrag

I 2009 vil hver åttende utgiftskrone på offentlige budsjetter være en oljekrone. Når bruken av petroleumsinntekter følger handlingsregelen, vil Pensjonsfondet gi et varig bidrag til finansieringen av offentlige utgifter. I Perspektivmeldingen 2009 (som var basert på tallene i Nasjonalbudsjettet 2009) ble finansieringsbidraget målt ved forventet real-avkastning av Statens pensjonsfond – Utland anslått å øke fra 3 1/2 pst. av BNP for Fastlands-Norge i 2007 til en topp på 9 1/2 pst. rundt 2025, for deretter å avta til 7 pst. i 2060.

Kursfallet i internasjonale aksjemarkeder gjennom andre halvår i fjor bidro til en svært svak utvikling i fondskapitalen målt i utenlandsk valuta. Samtidig svekket kronen seg markert mot de valutaene der fondet er plassert. Målt i norske kroner ble markedsverdien av fondet ved utgangen av 2008 derfor likevel om lag som lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2009. Så langt i år har imidlertid kronen styrket seg betydelig, noe som isolert sett trekker kroneverdien av fondet ned.

Fondskapitalen ved utgangen av 2009 anslås nå til 2 400 mrd. kroner. Sammenliknet med tallene i Nasjonalbudsjettet 2009 innebærer dette en nedjustering på nesten 400 mrd. kroner. Tre forhold har hatt særlig betydning; svak utvikling i finansmarkedene og styrking av kronen bidrar til å trekke fondskapitalen ned, lavere oljepris gir mindre oljeinntekter, og den økte bruken av oljeinntekter medfører vesentlig større uttak fra fondet enn lagt til grunn i fjor høst. Det ligger også an til noe lavere vekst i fondskapitalen i årene framover, dels som følge av lavere anslått kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten og dels som følge av større uttak fra fondet på grunn av økt oljekorrigert budsjettunderskudd.

I Perspektivmeldingen ble det understreket at anslag for statens framtidige utgifter og inntekter er

usikre. Blant annet har vi erfaring for at både oljepriiser og finansavkastning svinger over tid. Perioder med lave petroleumspriser og lave priser på internasjonale verdipapirer blir ofte etterfulgt av perioder med høyere priser. Noe av den samme mekanismen skal gjelde for handlingsregelen, slik at år der uttaket fra fondet er større enn forventet realavkastning blir oppveid av påfølgende år med mindre uttak. Finanskrisen har imidlertid i sum gitt så stor endring i fondets verdi at det vil være for usikkert å regne med en slik "automatisk" gjenoppretting. Rommet for ytterligere økt bruk av oljeinntekter i årene framover framstår dermed som klart mer begrenset nå enn da Perspektivmeldingen ble lagt fram.

Nedjusteringen av anslaget for fondskapitalen for 2009 innebærer at finansieringsbidraget fra fondet ved toppen i andre halvdel av 2020-tallet er nedjustert fra 9 1/2 pst. av BNP for Fastlands-Norge i Perspektivmeldingen til et nivå tilsvarende om lag 8 1/4 pst. nå, jf. nærmere omtale i pkt. 3.2.2 i meldingen. Bruken av oljeinntekter i 2009 anslås nå til 7,2 pst. av verdiskapingen i fastlandsøkonomien. I forhold til størrelsen på norsk økonomi innebærer dette at 80–90 pst. av opptrappingen i bruken av oljeinntekter nå ligger bak oss, med mindre fondet tar seg vesentlig opp igjen sammenliknet med det som følger av Finansdepartementets oljeprisforutsetning og en forventet realavkastning på 4 pst. En viss avkastning utover dette anslaget kan ikke utelukkes, men utformingen av budsjettpolitikken kan ikke basere seg på en slik utvikling.

Høy bruk av oljeinntekter i 2009 og redusert finansieringsbidrag fra fondet i årene framover gir mindre rom for ytterligere innfasing av oljeinntekter. Samtidig anslås folketrygdens utgifter til pensjoner og utgiftene til aldersrelaterte helseutgifter å øke betydelig i tiårene fremover. Disse utviklingstrekene innebærer at handlingsrommet på andre områder i budsjettpolitikken vil bli svært begrenset.

6.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at til tross for at disse medlemmer gjennom flere år har fremhevet behovet for en annen forvaltning av vår betydelige petroleumsformue, har disse medlemmer også, gjennom sine alternative statsbudsjetter, tilført Statens pensjonsfond enorme verdier. Etter disse medlemmers oppfatning er det ikke kun gjennom å forvalte en finansformue at Norge øker sin formue. Formuesforvaltning dreier seg også om å kunne konvertere finanskapital til realkapital. Disse medlemmer mener også det vil være fornuftig i større grad å legge til rette for at norske forvaltermiljøer kan ta del i for-

valtningen av Statens pensjonsfond – Utland, og viser til tidligere forslag fremmet av Fremskrittspartiet, samt forslag om dette fra Fremskrittspartiet ved Stortingets behandling av St.meld. nr. 20 (2008–2009) Om forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2008.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen prioriterer enkelte tilfeldige tiltak. Felles for de foreslåtte tiltakene er at dette er meget beskjedne påplussninger. Regjeringens forslag som presenteres som økt satsing har det fellestrekk at de økte påplussningene stort sett er utgifter man uansett må dekke inn.

Etter disse medlemmers syn må det en langt sterkere satsing til på en rekke områder for at man skal påstå at man prioriterer økte påplussninger og investeringer.

7. HOVUDTAL I BUDSJETTET FOR 2009

7.1 Samandrag

Regjeringens forslag gir følgende hovedtall for budsjettet for 2009:

- Et strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd på 129,9 mrd. kroner, som er 38,7 mrd. kroner over forventet fondsavkastning.
- Et strukturelt, oljekorrigert underskudd på 7,2 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Dette er en økning på 3,0 prosentpoeng fra nivået i 2008. Det reviderte budsjettet for 2009 er klart mer ekspansivt enn forslaget i oktober i fjor, der impulsen ble anslått til 0,7 prosentpoeng. Budsjettet er også mer ekspansivt enn etter Stortingets behandling av tiltaksproposisjonen, da impulsen ble anslått til 2,4 prosentpoeng.
- En reell, underliggende økning i statsbudsjettets utgifter på 6 3/4 pst. regnet fra regnskapet for 2008. Dette er om lag dobbelt så høyt som i det opprinnelige budsjettforslaget.
- Et oljekorrigert budsjettunderskudd på 117,6 mrd. kroner. Underskuddet dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens pensjonsfond – Utland. Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge øker det oljekorrigerte underskuddet fra 0,7 pst. i 2008 til 6,5 pst. i 2009. Den store økningen i det oljekorrigerte underskuddet må ses i sammenheng både med den ekspansive innretningen av budsjettet og med at de automatiske stabilisatorene er meget sterke.
- En statlig netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten på 261,4 mrd. kroner. Etter at overføringen til statsbudsjettet er trukket fra, kan netto avsetning til Statens pensjonsfond – Utland anslås til knapt 144 mrd. kroner. I tillegg kommer renter og utbytte på kapitalen i Statens pensjonsfond, slik at det samlede overskuddet på stats-

budsjettet og i Pensjonsfondet kan anslås til 237,4 mrd. kroner.

- En anslått kapital i Statens pensjonsfond ved utgangen av 2009 på 2 494 mrd. kroner, hvorav kapitalen i utenlandsdelen utgjør om lag 2 400 mrd. kroner. Til sammenlikning anslås verdien av allerede opparbeidede rettigheter til alderspensjon fra folketrygden til 4 529 mrd. kroner ved utgangen av 2009.
- En styrking av kommuneøkonomien på 1 mrd. kroner i Revidert nasjonalbudsjett i form av økte rammeoverføringer til kommunene. Realveksten i kommunenes samlede inntekter fra 2008 til 2009 anslås etter dette til 9,5 mrd. kroner eller 3,3 pst. Veksten i kommunesektorens frie inntekter anslås til 4,9 mrd. kroner, tilsvarende 2,4 pst. Veksten er regnet ut fra anslag på regnskap for 2008. Tiltakspakken fra januar inneholdt også et midlertidig vedlikeholdstilskudd for 2009 på 4 mrd. kroner og økte inntekter fra momscompensasjon på 800 mill. kroner. Disse inntektene er holdt utenom ved beregning av inntektsveksten i kommunesektoren.

Det vises til nærmere omtale av budsjettpolitikken i kapittel 3 i stortingsmeldingen. Budsjettets utgifter og inntekter er omtalt i St.prp. nr. 67 (2008–2009).

7.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til sine merknader i pkt. 2.2, 5.2 og 6.2 i denne innstillingen.

8. SKATTE- OG AVGIFTSOPPLEGGET

8.1 Samandrag

Skatte- og avgiftsreglene bør som hovedregel ligge fast gjennom året. Regjeringen foreslår derfor kun noen mindre tekniske endringer, som reduserer de bokførte skatteinntektene med i overkant av 20 mill. kroner i 2009, jf. omtale i pkt. 3.7 i meldingen.

8.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering og viser til respektive fraksjonsmerknader i Innst. S. nr. 355 (2008–2009) og Innst. O. nr. 125 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet ønsker å få til et langt lavere og enklere skatte- og avgiftssystem enn vi har i dag.

Disse medlemmer mener at en reduksjon og forenkling av skatte- og avgiftssystemet bedre vil legge til rette for økt verdiskaping og trygge arbeidsplasser i Norge, noe som igjen vil være det beste grunnlaget for å sikre en god velferd. Disse medlemmer viser også til at Norge både har et høyt skattenivå og et svært høyt avgiftsnivå. Dette gjør at den totale skatte- og avgiftsbelastning i Norge er blant de høyeste i verden. Disse medlemmer viser til at Skattebetalerforeningen i Norge har regnet ut at en gjennomsnittlig skattyter i 2006 måtte jobbe til 22. juli for å få nok til å betale årets skatter og avgifter. Dette betyr at en skattyter i Norge arbeider mer for staten enn for seg selv og sin familie. Disse medlemmer mener at et slikt høyt skatte- og avgiftstrykk som vi har i Norge i dag er helt uakseptabelt. Disse medlemmer mener det må være et minimum at en gjennomsnittlig skattyter må få lov til å beholde mer enn halvparten av det han selv tjener, og disse medlemmer vil fremover arbeide for en slik skatte- og avgiftsutvikling.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Regjeringen i budsjettet for 2009 har økt skattebyrdene betydelig, særlig for næringslivet. Dette fremtrer som et paradoks når landet er inne i den verste økonomiske nedgangskonjunkturen etter siste verdenskrig, og behovet for stimulanser og aktiv politikk i forhold til næringslivets generelle rammebetingelser er helt påkrevet. Disse medlemmer viser til at Regjeringen heller ikke i tiltakspakken i februar eller i Revidert nasjonalbudsjett fremlagt i mai, viser tegn til å bruke skattereduksjoner som virkemiddel, noe som under krisen er benyttet i de fleste land uansett politisk flertall. Den norske regjering bruker bare deler av sin finanspolitiske verktøykasse i en situasjon hvor arbeidet med å trygge arbeidsplasser og folks jobber er det primære oppdrag for landets politikere.

Disse medlemmer har derfor i sin alternative budsjettrevisjon foreslått reversering av skatteskjerpelser på næringseiendom, eierskap og generasjonsskifte som ble gjennomført av Regjeringen for 2009. I tillegg mener disse medlemmer at reduksjon av arbeidsgiveravgiften vil være en viktig stimulans for de aller fleste bedrifter som nå sliter med både lønnsomhet og likviditet og foreslår derfor en tidsbegrenset reduksjon av avgiften på 2,5 pst. I tillegg foreslås lettelser i personbeskatningen gjennom økning av minstefradraget, noe som er svært virkningsfullt for særlig lavere og midlere inntekter gjennom å øke kjøpekraft og bedre folks personlige økonomi.

9. KOMMUNEØKONOMIEN

9.1 Samandrag

Regjeringen vil styrke de sentrale velferdstjenestene gjennom gode fellesskapsløsninger. Kommunesektoren har det overordnede ansvaret for mange av disse oppgavene, og skal levere tjenester av høy kvalitet som er tilpasset innbyggernes behov. Regjeringen har derfor styrket kommuneøkonomien betydelig gjennom denne stortingsperioden. Medregnet forslagene i denne meldingen anslås den reelle veksten i kommunesektorens samlede inntekter til nesten 32 mrd. 2009-kroner i perioden fra 2005 til 2009, tilsvarende en gjennomsnittlig årlig vekst på 2,9 pst. Nesten halvparten av denne veksten har kommet i form av økte frie inntekter til kommunene og fylkeskommunene.

Regjeringens kommuneopplegg har lagt til rette for en betydelig oppgang i aktiviteten i sektoren. Foreløpige tall viser at sysselsettingen i kommunesektoren har økt med om lag 42 000 personer i treårsperioden fra 2005 til 2008. Den sterke veksten må bl.a. ses i sammenheng med satsingen på full barnehagedekning. Omtrent hver femte sysselsatt arbeider nå i kommunesektoren.

Regjeringens forslag til kommuneramme i Nasjonalbudsjettet 2009 innebar en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter på om lag 7,3 mrd. kroner i 2009, tilsvarende 2,6 pst., regnet fra daværende anslag på regnskap for 2008. De frie inntektene ble anslått å øke reelt med 3,5 mrd. kroner, tilsvarende 1,7 pst. Dette var høyere enn veksten som ble lagt til grunn i Kommuneproposisjonen 2009, gitt sammenliknbare tall for anslag på regnskap for 2008.

Etter framleggelsen av nasjonalbudsjettet er kommuneøkonomien ytterligere styrket. Den finanspolitiske tiltakspakken innebar en betydelig satsing på kommunal infrastruktur. Det ble bevilget et midlertidig vedlikeholdstilskudd til kommuner og fylkeskommuner på 4 mrd. kroner i 2009, samtidig som investeringsrammene innenfor rentekompensasjonsordningene ble økt med 1,4 mrd. kroner. Videre ble forventet inntektsbortfall på 1,2 mrd. kroner knyttet til lavere anslåtte skatteinntekter kompensert, i tillegg til at kommunesektorens frie inntekter ble økt med 1,2 mrd. kroner og momskompensasjonen med 0,8 mrd. kroner.

Foreløpige regnskapstall for 2008 viser at flere kommuner har en anstrengt økonomisk situasjon. Aktiviteten har økt enda mer enn inntektene, slik at netto driftsresultat har blitt svekket. For å motvirke innstramminger som kan ramme sysselsettingen, foreslår derfor Regjeringen å styrke kommuneøkonomien med 1 mrd. kroner i 2009 i form av økte rammeoverføringer. Samtidig oppjusteres skatteanslaget til kommunesektoren med 300 mill. kroner. De øremerkede overføringene til kommunesektoren reduse-

res med 0,5 mrd. kroner, i hovedsak knyttet til lavere bevilgninger under de ulike rentekompensasjonsordningene som følge av fall i rentenivået. Motstykket er lavere renteutgifter for kommuner og fylkeskommuner.

Alt i alt kan realveksten i kommunesektorens samlede inntekter fra 2008 til 2009 nå anslås til om lag 9,5 mrd. kroner, som er 2,2 mrd. kroner mer enn i Nasjonalbudsjettet 2009. De frie inntektene anslås å øke med om lag 4,9 mrd. kroner fra 2008 til 2009, som er 1,4 mrd. kroner mer enn anslagene i Nasjonalbudsjettet 2009. De oppdaterte anslagene for realvekst i kommunesektorens samlede og frie inntekter i 2009 tilsvarer en økning fra 2008 på hhv. 3,3 og 2,4 pst.

Kommuneøkonomien er nærmere omtalt i pkt. 3.3 i meldingen.

9.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets merknader i Innst. S. nr. 345 (2008–2009) Kommuneproposisjonen 2010.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet på sikt ønsker å avvikle rammefinansierings-systemet, gjennom en kombinasjon av fri kommunal beskatningsrett og statlig stykkprisfinansiering av grunnleggende velferdstjenester basert på prinsippene om valgfrihet og at pengene fra det offentlige skal følge brukeren. Disse medlemmer vil videre understreke at gjennom stykkprisfinansieringen vil kommunenes rammefinansiering dekke færre oppgaver, og øke forutsigbarheten.

Disse medlemmer konstaterer at noen av de viktigste velferdstjenestene i dag er kommunenes ansvar, nemlig eldreomsorg og grunnskoletilbud. Det er derfor avgjørende viktig at man sørger for tilstrekkelige økonomiske rammer slik at disse viktige velferdstilbudene blir ivaretatt. En rekke kommuner melder om anstrengt økonomi, og det foreslås redusert tilbud mange steder innenfor disse velferdsområdene. Disse medlemmer fremmer derfor forslag om ekstraordinære øremerkede midler til eldreomsorg og grunnskole.

Disse medlemmer vil for øvrig også vise til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2009 der Fremskrittspartiet økte kommunenes økonomiske handlingsrom gjennom å øke overføringene til fylker og kommuner utover Regjeringens forslag. Disse medlemmer vil påpeke at behovet for ekstraordinære bevilgninger ikke hadde vært til stede hvis Fremskrittspartiets kommunepolitikk hadde blitt gjennomført. Å innføre Fremskrittspartiets politikk med differensiert stykkpris og lokal beskatningsrett

vil dessverre ta lenger tid enn ett budsjettår, og derfor forholder disse medlemmer seg til dagens inntektssystem frem til vi har fått mulighet til å gjennomføre vår primære politikk.

10. PENGEPOLITIKKEN

10.1 Samandrag

Pengepolitikken langsiktige oppgave er å gi økonomien et nominelt ankerfeste gjennom lav og stabil inflasjon. I samsvar med dette skal Norges Banks rentesetting rettes inn mot en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 pst. Forskriften fra 2001 etablerte fleksibel inflasjonsstyring som rettesnor for Norges Banks rentesetting. På kort og mellomlang sikt skal hensynet til lav og stabil inflasjon veies opp mot hensynet til stabilitet i produksjon og sysselsetting. I utøvelsen av pengepolitikken skal Norges Bank være framoverskuende og ta tilbørlig hensyn til usikkerheten knyttet til makroøkonomiske anslag og vurderinger. Budsjett- og pengepolitikken må virke sammen for å bidra til målet om en stabil utvikling i norsk økonomi.

Fra sommeren 2005 til sommeren 2008 ble Norges Banks styringsrente satt opp med til sammen 4 prosentpoeng, til 5 3/4 pst. I denne perioden var kapasitetsutnyttningen i norsk økonomi høy og økende. Fra og med i fjor høst har imidlertid utsiktene for produksjon og sysselsetting forverret seg markert som følge av finanskrisen. Siden oktober 2008 er Norges Banks styringsrente satt ned med til sammen 4 1/4 prosentpoeng til 1 1/2 pst. Norges Banks renteprognose i den pengepolitiske rapporten fra mars antyder en gjennomsnittlig styringsrente på om lag 1 pst. i 4. kvartal i år og 1 3/4 pst. i 4. kvartal neste år.

Norges Banks likviditetspolitikk sikter mot å gi hovedstyrets rentevedtaket bredt gjennomslag i de korte pengemarkedsrentene. Den normale sammenhengen mellom styringsrenten og pengemarkedsrentene ble imidlertid kraftig forstyrret i tiden etter at den amerikanske investeringsbanken Lehman Brothers gikk konkurs i midten av september i fjor. Risikopåslagene i pengemarkedet økte markert, og det ble nærmest full stopp i kredittflyten i penge- og kredittmarkedene. Dette førte igjen til at banker strammet inn i sin kredittpraksis overfor husholdninger og bedrifter. Omfattende og raske tiltak fra myndighetenes side i en rekke land har trolig bidratt til å forhindre et sammenbrudd i det internasjonale finansielle systemet. Også Norges Bank og Regjeringen har iverksatt omfattende tiltak rettet mot finansmarkedene.

For å bedre likviditetssituasjonen og tilgangen på finansiering for bankene har Norges Bank tilført F-lån i et langt større omfang og med lengre løpetider

enn normalt. Banken har dessuten lempet på kravene til sikkerhet for lån i Norges Bank med sikte på å øke bankenes låneadgang. Norges Bank har også tilført lån i valuta til markedet.

I oktober 2008 la Regjeringen fram forslag om en bytteordning, der bankene får låne statspapirer i bytte mot obligasjoner med fortrinnsrett. Stortinget vedtok kort tid etter de nødvendige fullmakter for å kunne iverksette ordningen. Bytteordningen har en samlet ramme på 350 mrd. kroner for 2008 og 2009. Fram til primo mai er det auksjonert statspapirer tilsvarende vel 110 mrd. kroner til bankene i ordningen.

Regjeringen har også satt i verk tiltak for å bidra til finansiering av eksportrettet næringsliv og kommuner. For å sikre lån til kommunene er egenkapitalen i Kommunalbanken økt, mens økte rammer til Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK) og Innovasjon Norge bidrar til å sikre næringslivet lån. For å avhjelpe situasjonen for eksportrettet næringsliv, har Regjeringen inngått avtale om statlige lån til Eksportfinans som anslås til 50 mrd. kroner over årene 2009 og 2010.

I februar 2009 la Regjeringen fram forslag om å etablere to nye fond med en samlet kapital på 100 mrd. kroner for å styrke bankenes egenkapital og lette tilgangen til kreditt for bedrifter og husholdninger. Statens finansfond ble opprettet 6. mars og skal kunne bidra med kjernekapital til norske banker for en avgrenset periode. Statens obligasjonsfond bidrar til økt likviditet og kapitaltilgang til obligasjonsmarkedet.

Regjeringens og Norges Banks tiltak har bidratt til å stabilisere de norske finansmarkedene og bedre bankenes tilgang til finansiering. Likviditeten i pengemarkedet er økt, og renten på lån mellom bankene har falt, både som følge av lavere styringsrenter og som følge av at differansen mellom pengemarkedsrentene og styringsrenten har avtatt. Bankenes utlansrenter har gått ned, og muligheten for å få lån til kjøp av bolig synes å ha bli vesentlig bedret. Også risikopåslagene for langsiktig kreditt har falt.

Det vises til pkt. 3.4 i meldingen for nærmere omtale av pengepolitikken.

10.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at styringsrenten i stort sett hele inneværende stortingsperiode har økt kraftig, før styringsrenten mot slutten av perioden nå er satt betydelig ned som følge av den internasjonale og nasjonale nedgangskonjunkturen i økonomien.

Disse medlemmer påpeker at en rekke mennesker gjennom inneværende stortingsperiode har hatt en tøffere privatøkonomi som følge av de rente-

økningene som ble foretatt siden regjeringen Stoltenberg II tok over. Det at styringsrenten, og dermed utlånsrenten, nå i det siste har falt kraftig er meget godt nytt for mange som har lån. Disse medlemmer konstaterer at en nedgang i rentenivået ikke skyldes den finanspolitikken som Regjeringen fører, men den urolige økonomiske situasjonen man befinner seg i både nasjonalt og internasjonalt.

11. SYSSELSETJINGSPOLITIKKEN OG DET INNTEKTSPOLITISKE SAMARBEIDET

11.1 Samandrag

Arbeidskraften er vår viktigste ressurs. Høy yrkesdeltakelse bidrar til verdiskaping, velferd og en jevn inntektsfordeling, og er samtidig en forutsetning for å videreføre den norske velferdsmodellen. Denne modellen bygger i sin tur opp under høy yrkesdeltaking gjennom en aktiv arbeidsmarkedspolitikk, arbeidsorienterte inntektssikringsordninger og en arbeidsmarkedsregulering som legger til rette for et fleksibelt arbeidsmarked. Sysselsettingspolitikken skal bidra til god tilgang på arbeidskraft, lav arbeidsledighet og inkludering av personer som befinner seg i utkanten av arbeidsmarkedet.

Etter flere år med betydelig sysselsettingsvekst og høy etterspørsel etter arbeidskraft er sysselsettingen på vei ned. Det siste halvåret har arbeidsledigheten økt kraftig. Den økende arbeidsledigheten er en utfordring for Regjeringen. Regjeringen fører en aktiv arbeidsmarkedspolitikk for å bidra til å redusere antallet som blir arbeidsledige og hjelpe ledige raskt tilbake i jobb. Antall plasser på arbeidsmarkedstiltak er økt betydelig, og permitteringsregelverket er gjort mer fleksibelt. Samtidig er det fortsatt mange ubesatte stillinger i deler av arbeidsmarkedet. Det gjør det spesielt viktig å legge til rette for jobbsøking og formidling.

I tiltaksproposisjonen ble arbeidsmarkedstiltakene for 2009 styrket med i gjennomsnitt 6 000 plasser rettet mot registrerte ledige. Regjeringen foreslår nå å øke tiltaksnivået med ytterligere 1 000 plasser. Ut fra anslått nivå på tiltakene nå, gir dette grunnlag for en økning på om lag 5 000 tiltaksplasser fram til utgangen av året og et gjennomsnittlig tiltaksnivå i 2009 på om lag 75 000 plasser. Det foreslåtte tiltaksnivået innebærer en betydelig innsats for å møte den økte arbeidsledigheten.

Et fleksibelt permitteringsregelverk kan bidra til økt sysselsetting gjennom å forhindre at levedyktige bedrifter går over ende som følge av forbigående svake etterspørsel. I lys av situasjonen i norsk økonomi gjør Regjeringen nå flere endringer i permitteringsregelverket. Flere permitterte vil få rett til dagpenger, og det vil bli mulig med avbrudd på opp til

seks uker i en permitteringsperiode før det stilles krav om ny permittering, mot fire uker i dag.

Som et ledd i arbeidet mot sosial dumping har Regjeringen nylig foreslått å innføre solidaransvar for lønn for oppdragsgivere i områder der tariffavtaler er allmenngjort. Solidaransvaret innebærer at oppdragsgivere er ansvarlige også for lønnspliktene til underleverandører nedover i en kontraktkjede.

Det inntektspolitiske samarbeidet er en sentral del av Regjeringens økonomiske politikk og har bidratt til at vi i de siste 30 årene har hatt lavere arbeidsledighet enn de fleste andre OECD-landene. Den norske lønnsforhandlingsmodellen bygger på at lønnsveksten må tilpasses det konkurranseutsatt sektor over tid kan leve med.

Svekkelsen i arbeidsmarkedet og svake økonomiske utsikter har bidratt til lavere lønnsvekst. I privat sektor er det oppnådd enighet mellom LO og NHO og mellom LO og HSH om en lønnsvekst i 2009 innenfor rammer på 3,6 pst., mens allerede avtalte tillegg for 2009 i KS-området og et forholdsvis høyt overheng i staten fra 2008 til 2009 kan tilsi en noe høyere årslønnsvekst enn dette i offentlig sektor. Tilpasningen av offentlig tjenestepensjon til ny folketrygd og ny AFP er et sentralt tema i årets mellomoppgjør i offentlig sektor. I denne stortingsmeldingen anslås det en gjennomsnittlig årslønnsvekst for alle sektorer på 4 pst. i 2009, ned fra 6 pst. i 2008.

Flere år med høy lønnsvekst har bidratt til å trekke kostnadsnivået i Norge opp. Målt i felles valuta lå lønnskostnadene per timeverk i industrien om lag 28 pst. høyere i Norge i 2008 enn gjennomsnittet for EU-landene. Anslagene i stortingsmeldingen innebærer at kostnadsforskjellen overfor EU og andre handelspartnere kan fortsette å øke i inneværende år. Dette vil gjøre mange konkurranseutsatte virksomheter mer sårbare for prisnedgang eller svakere produktivitetsutvikling.

Sysselsettings- og inntektspolitikken er nærmere omtalt i pkt. 3.5 og 3.6 i meldingen.

11.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at arbeidsledigheten nå vokser raskere enn noen gang. Hver dag går 30 bedrifter konkurs, og ifølge Nav vil 5 000 miste jobben hver måned i tiden som kommer. Da Regjeringen la frem Revidert nasjonalbudsjett 2009 i midten av mai, anslo den at ledigheten ville være 4,75 pst. i 2010, siden har Nav lagt frem prognose om 5,4 pst. i 2010 – eller 125 000 mennesker, og SSB slår fast at ledigheten kan bli liggende på 130 000 personer.

Dette skaper utrygghet hos mange familier og i mange lokalsamfunn.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre reagerer på at Regjeringen synes mer opptatt av å skryte av egen innsats, enn å iverksette tiltak som kan trygge arbeidsplasser i små og mellomstore bedrifter. Tall fra Eurostat, se tabell under, viser at ledigheten har steget med 34 pst. i Norge fra august 2008 til mars 2009. Det plasserer Norge på en 17. plass i europeisk sammenheng, og ikke i toppsjiktet slik regjeringen Stoltenberg liker å gi inntrykk av.

Prosentvis endring i arbeidsledigheten siden finanskrisen spredte seg fra UK/US i august 2008

Rank mars	Land	Mars	Februar	Januar
1	Belgium	0	-3	-5
2	Croatia	4	3	2
3	Germany	6	4	2
4	Netherlands	10	3	3
5	France	14	12	10
6	Bulgaria	15	7	2
7	Poland	15	11	7
8	Austria	16	16	13
9	Portugal	16	13	9
10	Finland	17	13	9
11	Hungary	18	12	7
12	Slovenia	18	9	2
13	Luxembourg	18	18	9
14	Malta	20	10	10
15	Slovakia	21	15	9
16	Czech Republic	30	23	16
17	Norway	34	29	27
18	Sweden	36	29	23
19	Cyprus	43	36	29
20	Spain	50	42	34
21	Denmark	56	42	34
22	Ireland	65	55	44
23	Estonia	96	71	51
24	Latvia	129	103	80
25	Lithuania	158	124	88
	Euro area	22	18	15
	EU (27 countries)	20	17	13

Kilde: Eurostat

Disse medlemmer viser til at det har vært bred tilslutning til de tiltakene Regjeringen har iverk-

satt. Disse medlemmer mener imidlertid at tiltakene i for liten grad har vært rettet inn mot arbeidsplassene i de mange små og mellomstore bedriftene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at arbeidsledigheten stiger raskt, og at anslagene for antall ledige neste år varierer i størrelsesorden 120 000 til 140 000 helt ledige. Denne utviklingen er bekymringsfull. Disse medlemmer fremmer derfor i forbindelse med revidert statsbudsjett en rekke tiltak for å redusere veksten i antall arbeidsledige.

Disse medlemmer vil understreke at arbeid er et vesentlig grunnlag for trivsel og velstand og at det derfor er helt nødvendig å sørge for at bedriftene har god lønnsomhet, gode utviklingsmuligheter både økonomisk og når det gjelder arbeidsmiljø og forutsigbare og fremtidsrettede rammebetingelser.

Disse medlemmer viser til Regjeringens uttalte hovedmål om full sysselsetting og et inkluderende arbeidsliv der det skal legges til rette for at arbeidssøkere kommer i arbeid og for å motvirke utstøting fra arbeidslivet. Disse medlemmer påpeker at arbeidsledigheten nå er sterkt voksende, og at enda flere mennesker vil rammes av arbeidsledighet i det kommende året. Derfor er det viktig at det settes inn offensive tiltak.

Samtidig som arbeidet med å redusere den varslede, økte arbeidsledigheten må intensiveres bl.a. gjennom finanspolitikken, vil disse medlemmer peke på at det fortsatt er påkrevd å rette innsatsen betydelig sterkere mot den delen av befolkningen som har behov for mer spesialiserte tiltak for å komme i arbeid.

Disse medlemmer vil igjen vektlegge viktigheten av å ha et konkurransedyktig, forutsigbart, langsiktig og effektivt næringsliv med miljøvennlige og samfunnsorienterte forhold der arbeidstakere og ledere samarbeider om å nå mål, utvikle inntjeningsgrunnlaget og sørge for moderne og fremtidsrettede forhold til beste for bedriften, dens ansatte og samfunnet. Skal disse grunnleggende målene nås må myndighetene legge til rette for stabile rammebetingelser og et forutsigbart skatte- og avgiftssystem som grunnlag for planlegging og utvikling.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener det er et viktig mål at Norge kommer styrket ut av krisen. Dersom vi utnytter mulighetene innenfor handlingsregelen for finanspolitikken og iverksetter balanserte tiltak som også inneholder bedre rammebetingelser for bedriftene og miljøtiltak, kan vi bidra til å skape bærekraftige og varige arbeidsplasser. På et overordnet nivå ønsker disse medlemmer at tiltakene samlet sett skal styrke konkurransevnen til næringslivet ved at spesielt

områdene skatte- og avgiftspolitik, miljøvennlige investeringer, kunnskap og forskning samt rammevilkår for små og store bedrifter bør prioriteres.

12. REGJERINGA SIN KLIMAPOLITIKK

12.1 Samandrag

Regjeringen sikter mot at Norge skal være et foregangsland i klimapolitikken og en pådriver i arbeidet for en ny og mer ambisiøs internasjonal klimaavtale. Utgangspunktet for en slik avtale bør være at den globale gjennomsnittstemperaturen ikke skal øke mer enn 2°C fra førindustrielt nivå. Dette vil kreve en stor reduksjon i de globale utslippene av klimagasser fram mot midten av dette århundret.

Norge har satt opp et forpliktende mål om karbonneutralitet innen 2030 som del av en global og ambisiøs klimaavtale, og innen 2050 uavhengig av utformingen av en slik avtale. I Kyoto-perioden, som omfatter årene 2008–2012, vil Norge redusere sine utslipp med 10 prosentpoeng mer enn det som følger av Kyoto-avtalen. Overoppfyllelsen vil skje gjennom utslippsreducerende tiltak i andre land.

I Regjeringens tiltakspakke gikk hver femte krone til miljøformål, i hovedsak ved økte tilskudd til energiøkonomisering og utbygging av miljøvennlig energi, mer miljøvennlig transport, mer miljøvennlig og energieffektiv bygningsmasse og mer miljørettet forskning. Den grønne satsingen er relativt stor i internasjonal sammenheng. Det vises til nærmere omtale av Regjeringens klimapolitikk i pkt. 3.8 i meldingen.

12.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener klimapolitikken må legge vekt på troverdige tiltak med bred og langsiktig nytteverdi. Disse medlemmer viser til at Framskrittspartiet i 2007 fremmet et omfattende forslag med CO₂-reducerende tiltak, med sikte på å bruke fellesskapets ressurser der de gir størst langsiktig nytte, uavhengig av bransjer og geografisk plassering. Dette ble fulgt opp av en rekke positive og fornuftige "grønne tiltak" i Framskrittspartiets krisepakke.

Disse medlemmer er skeptiske til Regjeringens pekefingerpolitikk, hvor man baserer seg på forbud, restriksjoner og høyere avgifter for å innfri sine mål. Det hjelper heller ikke i miljøpolitikken når miljøvernministeren på Dagsnytt18 26. mai 2009 mente det var nødvendig å skremme landets befolkning vedrørende konsekvensene av mulige klimaendringer, og hvor statsråden så på det som en hedersbetegnelse å være svovelpredikant i klimadebatten. Disse medlemmer vil understreke at norsk

næringsliv og industri i stor grad allerede bruker beste tilgjengelige teknologi, og at strenge særnorske utslippskrav vil påføre næringslivet betydelige kostnader med marginale miljøeffekter. Verken Norge eller miljøet er tjent med at disse flagger ut til land uten tilsvarende strenge miljøkrav. Disse medlemmer vil advare mot å innføre stadig nye skatter og avgifter i miljøets navn, som ikke har annen effekt enn å fylle statskassen.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 34 (2006–2007) Norsk klimapolitikk og eget forslag i Dokument nr. 8:97 (2007–2008) om Kyoto-tiltak med vekt på kostnadseffektivitet og nytte for miljøet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til felles merknad med Høyre og Kristelig Folkeparti under pkt. 2.2 hvor det framgår at disse partier ønsker en ny kurs for Norge, bl.a. for å sikre en bærekraftig utvikling gjennom en mer offensiv miljøpolitikk.

I dag er vår velstandsutvikling basert på utvinning og forbrenning av fossil energi; kull, olje og gass. Dette er i ferd med å endre klimaet på jorda dramatisk, og Norge har som leverandør av kull, olje og gass et stort ansvar.

Dette medlem vil at Norge skal ta de avgjørende stegene fra å være en fossilnasjon til å bli et samfunn basert på fornybar energi. Dette medlem vil at Norge skal være i tet med å utvikle og ta i bruk ny teknologi, skape nye miljøarbeidsplasser og gjøre omstillinger på alle samfunnsområder som har konsekvens for klimaet. Det krever mindre skatt på arbeid og mer skatt på miljøfiendtlig atferd (fra "rød" til "grønn" skatt). Vi må også gradvis redusere utvinning av olje og gass til fordel for en stadige sterkere satsing på fornybar energi. Slik sikrer vi at Norge opprettholder sin velstand og vår posisjon som energinasjon også i en ny, fossilfri tidsalder.

Dette medlem mener videre det er svært viktig å beskytte våre mest sårbare havområder mot olje- og gassaktivitet, til fordel for bærekraftig ressursutvinning gjennom fiskeri og fornybar energi, og viser til at dette er et område der det dessverre er svært usikkert hvordan Regjeringen vil konkludere.

13. FRAKSJONSMERKNADER

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til at dette er en revisjon av budsjettet for 2009. Disse medlemmer har derfor primært foretatt justeringer fremfor å fremme omfattende forslag som naturlig hører hjemme i ordinær budsjettbehandling. I tillegg har disse medlemmer fremlagt enkelte forslag i forbindelse med revisjonen som anses som påkrevd og nødvendige,

spesielt i den situasjonen man nå befinner seg i med sterkt voksende arbeidsledighet.

Disse medlemmer vil i forbindelse med Stortingets behandling av Revidert nasjonalbudsjett 2009 fremsette følgende budsjettendringer:

Forslag til Revidert nasjonalbudsjett 2009 Fremskrittspartiet

	Endringer ifht. Regjeringen: (mill. kr)
Økte foreslåtte offentlige bevilgninger	
<i>Økt offentlig forbruk i budsjetttrammene (FrP)</i>	<i>8 131</i>
<i>Reduserte offentlige inntekter (FrP)</i>	<i>6 846</i>
Reduksjon i økte oljeinntekter/skatteinntekter med FrP	14 977
Overføring til Statens pensjonsfond (Oljefondet) Regjeringen i 2009	143 800
Overføring til Statens pensjonsfond (Oljefondet) FrP i 2009	128 823
Reduserte/økte offentlige utgifter	
Statsforvaltning Ramme 1	0
Familie/forbruker Ramme 2	20
Kultur Ramme 3	0
Utenriks Ramme 4	10
Justis Ramme 5	
Politiet	111
Oslopolitiet	23
Utbedre IKT-system i politietaten	1
	135
Kommunal/innvandring Ramme 6	
Rentekompensasjon - skole og svømmeanlegg	263
Rentekompensasjon - kirkebygg	32
	294
Arbeid/sosial/dagpenger Ramme 7	
Rullerende permittering settes til 20 pst. fra 1. juli 2009	50
Redusere lønnsplikt for arbeidsgivere til 3 dager fra 1. juli 2009	14
Annet	15
	79
Forsvar Ramme 8	
	35
Næring Ramme 9, 10, 11	
Innovasjon Norge	75
Annet	56
	131
Energi Ramme 12	-320
Miljø Ramme 13	0

	Endringer ifht. Regjeringen: (mill. kr)
Kontroll Ramme 14	0
Helse Ramme 15	
Rusmiddeltiltak, kjøp av opptrening og helsetjenester	100
Regionale helseforetak	1 600
Psykisk helse	100
Tiltak mot diabetes	31
Tester for Borreliainfeksjon	1
	1 832
Kunnskap Ramme 16	
Skolemat i grunnskolen	80
Universiteter og høyskoler	590
Brukerstyrt forskning	160
Annet	49
	871
Transport Ramme 17	
Vedlikehold og oppgradering av fylkesveinett	1 500
Vedlikehold av stam- og riksveier	1 000
Styrking av TT-ordningen	125
Kjøp av riksveifergetjenester	15
	2 640
Rammetilskudd kommuner Ramme 18	
Styrking av eldreomsorgen (øremerket)	1 000
Styrking av grunnopplæringen (øremerket)	600
Innbyggertilskudd, skjønnstilskudd	-941
	659
Tilfeldige utgifter og inntekter Ramme 19	
Sikring av økt lønn i kvinnedominerte lavtlønnsyrker	1 500
	1 500
Finans Ramme 21	
Momskompensasjon fra 1. oktober 2009, overgangsordning for frivillig sektor	250
Annet	-5
	245
Sum økning offentlige utgifter	8 131

Redusere statens inntekter

Reversere Regjeringens skjerpelser

Skatte- og avgiftslettelser

Minstefradraget på inntekt og pensjon heves	4 955
Redusert arbeidsgiveravgift for seniorer	700
Fjerne arb.giv.avg for lærlinger	350
Skattefradrag for oppussing og ENØK-tiltak i hjemmet	320
Øke skattemessig avskr.sats i saldogr. e) til 20 pst.	20

	Endringer ifht. Regjeringen: (mill. kr)
Forbedre SkatteFUNN	30
Fjerne arveavgiften fra 1. juli 2009	60
Nedbygging av tollbarrierer	69
Fjerning av grunnavgiften for engangsemballasje, ihht. ESA-avgjørelse, fra 1. juli 2009	290
Redusert forbrenningsavgift ved produksjon av energi	40
Andre skatte- og avgiftslettelser	12
Sum skatte-/avgiftslettelser Ramme 23	6 846
Poster uten resultatvirkning ("under streken") Ramme 0	
Ikke og lån til Entra Eiendom	-1 000
Aksjekapital Avinor	100
SIVA SF, preså Kornfond	300
Sum	-600

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader og forslag i denne innstilling, samt i Innst. S. nr. 355 (2008–2009) og Innst. O. nr. 125 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er nødvendig med nye tiltak for å trygge jobbene og skape optimisme. Den økonomiske krisen rammer norsk økonomi og arbeidsplasser. For første gang på 20 år opplever Norge resesjon ved at fastlands-BNP faller. Arbeidsledigheten vokser nå raskere enn noen gang. Hver dag går om lag 30 bedrifter konkurs, og ifølge Nav vil 5000 miste jobben hver måned i tiden som kommer. Disse medlemmer mener det er viktig å unngå at arbeidsledigheten biter seg fast. Det er derfor nødvendig med nye tiltak for å dempe veksten i ledigheten. Samtidig vil disse medlemmer understreke at nye tiltak må bidra til at Norge kommer styrket ut av krisen. Norge må styrke sin konkurransevne og legge til rette for lønnsomme og fremtidsrettede arbeidsplasser.

Disse medlemmer viser til at Høyre har støttet de tiltakspakkene Regjeringen har foreslått. Etter Høyres oppfatning treffer ikke forslagene de små og mellomstore bedriftene. Det skyldes primært regjeringen Stoltenbergs dogmatiske motstand mot skatte- og avgiftslettelser. Forslagene bidrar heller ikke til å styrke fremtidens arbeidsplasser fordi Regjeringen viderefører hvileskjær og manglende prioritering av høyere utdanning og forskning. Høyres forslag knytter seg derfor primært til kunnskap/forskning og lavere skatter og avgifter.

Disse medlemmer viser til at Høyres forslag i Revidert nasjonalbudsjett 2009 vil bidra til å redusere bedriftenes kostnader og til økt satsing på kunnskap og forskning:

- Reduserte skatter og avgifter med om lag 8 mrd. kroner
  - Bedrifter i privat sektor får redusert arbeidsgiveravgiften med 2,5 prosentenheter i ett år
  - Familieeide bedrifter skal slippe skatteskjerpelsen Stoltenberg-regjeringen har påført dem i 2009
  - Minstefradraget økes med 3 500 kroner for å gjøre det mer lønnsomt å jobbe, og styrke økonomien til personer med lave og vanlige lønnsinntekter.
- Økt satsing på kunnskap og forskning med om lag 1 mrd. kroner
  - Økte basisbevilgninger til universiteter og høyskoler med 400 mill. kroner
  - Økt satsing på bedriftsintern opplæring og basiskompetanse i arbeidslivet med om lag 300 mill. kroner
  - Økt satsing på forskning og Skattefunn-ordningen

Disse medlemmer viser til at Høyre i Revidert nasjonalbudsjett omprioriterer om lag 10 mrd. kroner. Av dette utgjør netto skatte- og avgiftslettelser om lag 8 mrd. kroner. I tillegg reduserer Høyre andre utgifter med om lag 3,2 mrd. kroner. Det betyr at Høyre i forbindelse med RNB bruker om lag 6,2 mrd. kroner mer fra Pensjonsfondet.

I de gode tidene fra 2005 til 2008, har Høyre hvert eneste år prioritert en noe lavere oljepengebruk og en høyere avsetning til Pensjonsfondet enn Regjeringen. Disse medlemmer viser til fleksibiliteten som ligger i forskriften om innfasingen av oljepenger i norsk økonomi. Det er slik at i gode tider bør det benyttes under 4 pst. av Pensjonsfondet og i dår-

ligere tider kan det brukes mer enn 4 pst. av fondet. Den ekstra sparingen Høyre stod for i de gode årene, gjør det nå helt legitimt å benytte midlertidige skatte-tiltak i en svært krevende periode for små og store bedrifter i hele landet. Det er også viktig å bruke flere virkemidler når rentenedgangen ikke bidrar raskt nok for bedriftene og lånetilgangen er begrenset. Renten har også blitt så lav at det trolig er lite å hente ved å sette den ytterligere ned. Når de svake utsiktene snur til det bedre, er det viktig å komme tilbake til den langsiktige banen for oljepengebruk.

Disse medlemmer vil peke på at tiltakene Høyre legger frem vil bety høyere sysselsetting, lavere ledighet og i neste runde høyere skatteinnngang kombinert med lavere dagpengeutbetalinger.

Disse medlemmer vil videre peke på at Høyre hvert eneste år har klart å prioritere å investere i fremtidens velferd. Vi har satset mer enn Regjeringen på kunnskap, forskning og samferdsel. Den sittende regjeringen har økt offentlige utgifter hvert eneste år uten å prioritere disse områdene tilstrekkelig. Dermed er bedrifters konkurransevne blitt forverret gjennom hele perioden og det skyldes også de rød-grønne skatteøkningene på over 10 mrd. kroner for bedrifts-Norge.

Disse medlemmer vil trygge jobbene og bruker flere virkemidler i en mer balansert pakke enn Regjeringen. Disse medlemmer er opptatt av privat verdiskaping. Høyres forslag til en reduksjon i arbeidsgiveravgiften og andre skattetiltak i Revidert budsjett vil ha en god effekt for rundt 1 million jobber i hele landet. Det er viktig at det finnes konkurranse-dyktige bedrifter som kan ansette folk som mister jobben i andre bedrifter som ikke klarer seg. Disse medlemmer mener Regjeringen har et ensidig fokus på at offentlig sektor skal overta sysselsettingen fremover. For Høyre er det viktig at private investeringer ikke fortrenses av stor offentlig ekspansjon i hele økonomien på sikt.

Kunnskap og bedriftsintern opplæring

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at investeringer i kunnskap og forskning er den mest avgjørende satsingen som kan gjøres for å få Norge styrket ut av krisen. Disse medlemmer mener det er uforståelig at Regjeringen både har latt være å satse på kunnskap og forskning i de historisk gode tidene vi har lagt bak oss, og samtidig lar være å gjøre en slik satsing når behovet for mer kompetanse framover er tydelig. Med økte skatteinntekter og økt bruk av penger fra Pensjonsfondet har regjeringen Stoltenberg II hatt et betydelig større handlingsrom og mange milliarder mer til fordeling i inneværende periode enn regjeringen Bondevik II hadde i forrige periode. Likevel viser tall fra Statistisk sentralbyrå at utdanningsområdet taper i de

årlige budsjettene. Hvert år siden 2005 har utdanning og forskning fått en mindre andel av de offentlige utgiftene, og pengestrømmen til sektoren tilsvarer en stadig mindre andel av bruttonasjonalproduktet. Mens regjeringen Bondevik II fulgte opp intensjonen med handlingsregelen om at avkastningen fra petroleumsinntektene skal brukes til blant annet forskning og utvikling, har dagens regjering bare brukt en liten andel til dette formålet.

Søkningen til universiteter og høyskoler økte med 12,6 pst. fra i fjor til i år, og behovet for styrkede basisbevilgninger til institusjonene er stort. Universiteter og høyskoler sliter fortsatt med konsekvensene av Regjeringens kutt på nær 300 mill. kroner i 2007-budsjettet. Det har gått, og går, ut over studietilbud, studiekvalitet, forskning, ansettelse og langsiktige satsinger. Disse medlemmer mener det er avgjørende at institusjonene må kunne gi et godt faglig tilbud til en økende studentmasse, og samtidig får mulighet til å styrke studiekvaliteten, gjøre ansettelser og drive forskning.

Disse medlemmer ser det som avgjørende å satse på forskning gjennom å styrke Brukerstyrt Innovasjonsarena (BIA) og Skattefunn og øke antallet post. doc.-stillinger.

Disse medlemmer viser til at mange av de som mister jobben i forbindelse med nedskjæringer og omstillinger har svake grunnleggende ferdigheter og svak kompetanse, og mange av dem har ikke fullført videregående opplæring. Høyre har ved flere anledninger fremmet konkrete forslag i Stortinget om å bekjempe frafall i videregående opplæring, styrke voksnes grunnleggende ferdigheter og satse på bedriftsintern opplæring, og disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til Dokument nr. 8:10 (2005–2006), Dokument nr. 8:55 (2006–2007), Dokument nr. 8:104 (2008–2009) og Dokument nr. 8:106 (2008–2009).

Disse medlemmer fremmer forslag om styrking av følgende områder:

- Basisbevilgninger universiteter og høyskoler
- Brukerstyrt forskning
- Opprettelse av flere post. doc.-stillinger
- Justering av satser i Skattefunn og innføring av tilskudd til ulønnet forskningsinnsats
- Fjerning av arbeidsgiveravgift på lærlinger
- Andre tiltak mot frafall i videregående opplæring
- Støtte til bedriftsintern opplæring
- Styrking av Program for basiskompetanse i arbeidslivet
- Bevilgninger til kommunene for å drive bedre opplæring i grunnleggende ferdigheter for voksne
- Sommerskole
- Styrking av prestatjenesten

Disse medlemmer viser for øvrig til våre konkrete bevilgninger og inndekning i tabell nedenfor:

Kap. og post	Prioritering	Proveny	
		Inndekning	Økning
	SUM prioritering	3 193,5	9 449,1
	SKATT OG AVGIFT		8 004,0
5700.72	Midlertidig reduksjon i arbeidsgiveravgift med 2,5 pst poeng i privat sektor fra 1. juli		5800
5501.72	Øke minstefradrag med 3500 kr for 2009		800
5501.72/5506.70	Reversere skatteøkninger for bedriftene i 2009		770
5501.72	Bedre avskrivningsregler for maskiner: 25 pst fra 1. juli		230
5506.70	Fjerne arveavgiften helt fra 1.juli		60
5536.71	Miljøbil premie med 25000 kr for de med under 120g/km i CO ₂ utslipp fra 1. september		75
5700.72	Fjerne arbeidsgiveravgift lærlinger fra 1.august		240
5501.72	Bedre Skattefunn-ordningen, bl.a. økt beløpsgrense til 8 mill. kr		0
5521.70	Fjerne mva på batteriskifte i el biler fra 1.juli		2
5556.70	Halvere produktavgift for saftprodukter fra 1.juli		27
	Arbeidsliv		
	<i>Fattigdomspakke (75 mill kr: I tillegg kommer inntektsgraderte barnehagepriser 50 mill kr):</i>		
857.73	Styrking av barn og ungdomstiltak i store byene		30
634.70	"Snu i døra" - tiltak for å gi unge sosialhjelpsmottakere arbeidstrening		15
621.21	På vei til egen bolig		30
634.76	Mer til bedriftsintern opplæring		200
600.1	NAV ombud		5
2541.70	Mer fleksibel permitteringsordning (20%)		50
	Kunnskap og forskning		
257.21	Program for Basiskompetanse i arbeidslivet		80
271.50	Basisbevilgning Universiteter		293
271.52	Post. doc.-stillinger universiteter		20
272.50	Basisbevilgning Vitenskapelige høyskoler		12
272.70	Basisbevilgning Private vitenskapelige høyskoler		5
275.50	Basisbevilgning Høyskoler		104
275.70	Basisbevilgning Private høyskoler		6
285.52	Post. doc.-stillinger via NFR		20
225.77	Sommerskole		5
571.69 ny	Lese, skrive – og regneopplæring i kommunene		50
226.21	Andre tiltak mot frafall i skolen		25
928.71 ny	Styrke Skattefunn(ulønnet forskningsinnsats)		30
3928.70	Reversere Regjeringens vedtak om ulønnet forskningsinnsats (Skattefunn)		6,6
341.01	Prestestillinger		8
920.50	Brukerstyrt Innovasjonsarena		150
228.76	M/S Gann og M/S Sjøkurs		7

Kap. og post	Prioritering	Proveny	
		Inndekning	Økning
228.79	Toppidrett (NTG og Wang)		5
275.50	Ingeniørstudier i undervannsteknologi Høyskolen i Bergen		3
2410.71	Freshman året 2,5 mill, 0,5 mill annet		3
225.71	Tilskudd musikk og kultur skolene		1
227.74	Døveskole i Bergen		1,5
	Kommune		
571.60	Gradert barnehagepris, øremerket		50
	Miljø		
	Miljøbil premie 25.000 kr og økt vrakpant. Jf over.		
	Samferdsel		
	Foreslår 3 nye OPS prosjekter		
1330.71	TT-tjenester		15
	Justis		
440.01	Økt bevilgning til politiet, inkl. 12 mill kroner til biometriske passkiosker		62
441.1	Oslo politiet		10
400.1	Barnehus		3
	Næring		
	Brukerstyrt Innovasjonsarena, jf ovenfor.		
2421.50	Innovasjon Møbel		10
	Kultur / Familie		
231.60	Private barnehager, likebehandling		112
	Finans		
1602.1	Ekstrabevilgning til Kredittilsynet		5
	Utenriks		
161.70	Næringsutvikling		3
162.70	Overgangsbistand (gap)		3
164.72	Utvikling og nedrustning		1
169.71	Andre helse- og AIDS-tiltak		6
	INNDEKNING		
5501.72	Dynamisk effekt høyere skatteinngang ved lavere arbeidsgiveravgift	280	
2541.70	Lavere dagpenger ved ca 5000 færre ledige	220	
909.73	Reduksjon i nettolønnsordningen	120	
231.60	Økt barnhagepris med 150 kr fra 1.august	301,5	
5445.30	Salg av eiendom	100	

Kap. og post	Prioritering	Proveny	
		Inndekning	Økning
651.21	Bosetting av flyktninger mv – strammere asylpolitikk	15	
651.60	Integreringstilskudd – strammere asylpolitikk	40	
653.60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap – strammere asylpolitikk	25	
690.1	Utlendingsdirektoratet – strammere asylpolitikk	75	
690.21	Statlige mottak – strammere asylpolitikk	200	
690.22	Tolk oversettelse – strammere asylpolitikk	20	
690.60	Vertskommune tilskudd – strammere asylpolitikk	5	
856.1	Barnevern asylsøkere pga færre i mottak	20	
572.60	Kutt i rammetilskudd fylkeskommune	125	
1150.50	Landbruk, Fondsavsetninger, gå mot Regjeringens bevilgning i RNB	150	
1150.73	Landbruksavtalen, pristilskudd	75	
1150.74	Landsbruksavtalen, direkte tilskudd	225	
2309.1	Kutt i offentlig administrasjon	200	
2309.1	Ymse - Mer effektiv bygge- og eiendomspolitikk	100	
2309.1	Ymse- Innføre nøytral moms i staten	125	
571.60	Omfordeling av rødgrønn frukt	114	
551.60	Tilskudd fylkeskommuner regional utvikling	50	
552.72	Nasjonale tiltak regional utvikling	50	
1370.70	Mindre subsidier av post og banktjenester som Regjeringen foreslår	250	
932.70	Gå imot Næringsfond Vefsna og mot vern av vassdraget	150	
153.78	Redusere bistand Latin-Amerika	50	
163.71	Humanitær bistand og MR - fjerne øremerking av ILO-midler - innenfor posten: 17 millioner for å dekke Regjeringens reduksjon	13	
1618.01	Adm knyttet til arveavgiften, skatteetaten	15	
5531.70	Økt tobakksavgift med 5%	80	
	Samlet inndekning	3193,5	

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil stort sett gi Regjeringen honnør for håndteringen av finanskrisen. Bankpakkene har vært målrettede og hensiktsmessige, og tiltakspakken mot ledighet i januar kom sent, men godt, og sammenfalt i stor grad med Kristelig Folkepartis tiltakspakke som ble fremmet i alternativt statsbudsjett for 2009. Regjeringen har på andre områder bevilget mye til mange gode formål. Regjeringen har da også hatt mer penger til rådighet enn noen annen i norsk historie, hele 230 mrd. kroner mer enn forrige regjering. Dette medlem finner grunn til å minne om at selv om Regjeringen har hatt rekordstore budsjetter i inneværende stortingsperiode, er det mange utfordringer. I løpet av stortingsperioden har vi fått økte helsekøer og økte køer til rusbehandling. Det har blitt 10 000 flere fattige i løpet av det første året under den sittende regjeringen, det er fortsatt vekst i antall uføre

som ekskluderes fra arbeidslivet, og økningen i antall vindmøller er dessverre lik null.

Dette medlem finner mye bra i dette reviderte budsjettet, som også denne gang har hatt romslige rammer og som dermed har lettet arbeidet for Regjeringen. Dette medlem er imidlertid skuffet over særlig tre forhold: Fattigdomssatsingen er for svak, stimulansen til bedrifter og arbeidstakere som sliter under finanskrisen kunne ha vært sterkere og satsingen på miljø og klima er ikke tilstrekkelig i møte med de utfordringene vi står overfor. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative reviderte statsbudsjett vil forsterke innsatsen særlig på disse områdene:

- Kamp mot fattigdom: Dette medlem vil styrke målrettede tiltak mot fattigdommen i Norge med 182 mill. kroner utover Regjeringens

forslag. Kristelig Folkeparti vil blant annet ha 1 000 flere tiltaksplasser rettet mot dem som har behov for varige tiltak, fordi vi mener det viktigste fattigdomstiltaket er å sikre at flest mulig er i arbeid. Det er påfallende og skuffende at Regjeringen i så liten grad vil satse ekstra på forebygging og bekjempelse av fattigdom innenlands, selv når antall fattige stiger.

- Sterkere satsing på bedriftene og arbeidsplassene: Dette medlem er opptatt av å gi bedriftene rammevilkår som hjelper dem gjennom de vanskelige økonomiske tidene og som bidrar til å trygge arbeidsplassene over hele landet. Ledigheten vokser nå raskt, og det er avgjørende at myndighetene gjør det som er mulig for at arbeidsledigheten blir så lav som mulig. Dette medlem foreslår derfor blant annet å halvere arbeidsgiveravgiften for nye lærlinger, å gå fra to til fire måneders terminer for arbeidsgiveravgiften (utsette avgiftsbetaling), å fjerne beløpsgrensen for skattefradrag for tilbakeføring av underskudd og å øke rammene for Skattefunn.
- Kamp mot klimaendringene: Dette medlem viser til at klimautfordringen er reell, og at det vil koste langt mer å vente med å treffe tiltak enn å handle nå. Dette medlem foreslår derfor blant annet innføring av en miljøbilpremie på

25 000 kroner for alle som kjøper bil med CO₂-utslipp under 120 g/km, 500 mill. kroner ekstra til energifondet for ny, fornybar energi, og økte bevilgninger på 100 mill. kroner direkte til styrking av kollektivtrafikken i de områder av landet hvor dette er et godt alternativ til privat bilbruk, særlig i forbindelse med reiser til/fra jobb.

- Sterkere satsing på frivillige organisasjoner: Dette medlem frykter at mange utmerkede private, ideelle initiativ, særlig innen rusomsorgen, nå står i fare for å måtte stenge på grunn av manglende støtte fra Regjeringen, og vil styrke bevilgningene til å utnytte den erfaring og kompetanse som disse institusjonene besitter, til beste for deres brukere og for samfunnet. Dette medlem vil også øke gavefradraget for gaver til frivillige organisasjoner til 18 000 kroner.

Samlet sett innebærer forslaget til Revidert nasjonalbudsjett for 2009 som dette medlem legger fram en oljepengebruk som øker det strukturelle budsjettunderskuddet med om lag 3,1 mrd. kroner ut over Regjeringens forslag. Dette medlem legger fram følgende endringsforslag i forhold til Regjeringen, og viser til nærmere begrunnelse for de enkelte forslag i Innst. S. nr. 355 (2008–2009) og Innst. O. nr. 125 (2008–2009):

Profilområde	Kap.	Post	Beskrivelse	Bokført beløp
<i>Tiltak overfor næringslivet</i>				
	225	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov. Stimulere til at enda flere kan tas inn.	2,5
	551	60	planlegging/oppstart av matinkubator/matpark i Lofoten	3
	572	60	Økt lærlingetilskudd 1000 kr	19
	928	71	Ulønnet forskningsinnsats, Skattefunn	30
	3928	70	Ulønnet forskningsinnsats, Skattefunn	6,6
	2541	70	Redusert krav om permittering til 20 pst. for å beholde dagpenger	50
			<i>Profilsom</i>	<i>111,1</i>
<i>Miljø og samferdsel</i>				
	1320	23	Veivedlikehold	100
	1320	23	Opprustning av "Glombergan" på rv 17 mellom Ørnes og Glomfjord	4
	1320	30	Belønningsordning gang/sykkelveier	100
	1350	23	Tilskudd Bratsbergbanen	6
	1350	30	Økte investeringer i kryssningsspor, Nordlandsbanen	25
	1427	30	Tilskudd til offentlig erverv av Ytre Tronderøya	6
	1825	50	Økt overføring til energifondet	500
			<i>Profilsom</i>	<i>741</i>

Profilområde	Kap.	Post	Beskrivelse	Bokført beløp
<i>Fattigdomsbekjempelse</i>				
	213	65	Forsøk med graderte barnehagesatser	10
	315	75	Inkluderings- og fattigdomstiltak i regi av frivillige org.	4
	605	1	Flere tiltaksplasser - administrative ressurser NAV	11
	634	76	1000 flere tiltaksplasser - rettet mot personer med behov for langvarige tiltak	50
	761	70	Frivillig rusarbeid, ideelle rusinstitusjoner	20
	761	70	Steigen omsorgssenter	3
	761	70	Senter for livsmestring, Jølster	3
	761	70	Mottakssenter for rusavhengige, Bergen	5
	761	70	Evangeliesentrene	6
	854	71	Tiltak for utsatte barn og til oppfølging av barn i fosterhjem.	50
	855	1	Styrke det statlige barnevernet.	10
	857	73	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	10
			<i>Profilsom</i>	182
<i>Bedre alderdom</i>				
	586	64	Nybygg og ombygging av sykehjemsplasser og omsorgsboliger	250
	761	67	Dag- og aktivitetstilbud, demente, stimulerings-tilskudd	50
			<i>Profilsom</i>	300
<i>Trygg oppvekst og utdanning</i>				
	221	1	Prøveprosjekt med en ansatt på en grunnskole i hvert fylke som har oppfølging for hjem/skole samarbeid. Administreres av FUG.	14
	225	72	Støtte til nettstedet "NeverAgain"	0,3
	226	21	Introduksjonsår for nye lærere. Forsøksordning	12,5
	226	21	Tiltakspost for å begrense frafallet i videregående opplæring. Forsøksordning	15
	226	21	Kvalitetsutvikling i ungdomsskolen	35
	228	76	MS Gann	5
	228	76	MS Sjøkurs	2
	231	21	Kompetanseutvikling i barnehagene og rekruttering av førskolelærere.	10
	231	65	Likeverdig behandling av private og offentlige barnehager	100
	253	70	Ny folkehøgskole Kristiansand	2
	253	70	Ny folkehøgskole Valle	2
	253	71	Utvikling av målrettede tiltak på folkehøgskolene for å fange opp hjelpe de som dropper ut av videregående opplæring tilbake til studiene.	2,5
	270	74	Rette opp tidligere kutt på studentbarnehager	5
	271	50	Basisfinansiering Universitet, dekke opp manglende kompensasjon for lønns- og pensjonskostnader	68

Profilområde	Kap.	Post	Beskrivelse	Bokført beløp
	271	52	Forskningsfinansiering Ui S	5
	271	52	Forskningsfinansiering UiA	5
	272	50	Basisfinansiering Statlige vit. høyskoler, dekke opp manglende kompensasjon for lønns- og pensjonskostnader	5,5
	272	70	Basisfinansiering Private vit. Høyskoler, dekke opp manglende kompensasjon for lønns- og pensjonskostnader	1,5
	275	50	Basisfinansiering statlige høyskoler, dekke opp manglende kompensasjon for lønns- og pensjonskostnader	47
	275	50	15 studieplasser HiÅ, ingeniørfag, produkt- og systemdesign	2,1
	275	70	Basisfinansiering private høyskoler, dekke opp manglende kompensasjon for lønns- og pensjonskostnader	3
	400	1	Startbevilgning magasinet "Redde små"	0,5
	400	1	Stine Sofies stiftelse	1
	440	1	Styrking politi	40
	440	1	Styrke Romerike politidistrikt pga Gardermoen	7
	441	1	Styrking politi, Oslo politidistrikt	10
	572	65	Oslo - barnevern	10
	719	21	Folkehelse, helsestasjons- og skolehelsetjenesten (HPV-midler)	55
	719	72	Forebygging av uønskede svangerskap, Stiftelsen Amatheia	2,5
	732	72	Psykisk helse, Stud.samsk. Agder	0,5
	732	72	Psykisk helse, Stud.samsk. Oslo og Akershus	1
	732	73	Psykisk helse, Stud.samsk.Stavanger	0,5
	842	1	Driftsutgifter familievern, nødvendig styrking	10
	842	70	Kirkens familievern, nødvendig styrking	10
	2410	71	Støtte stipend ikke-vestlige land + Freshmannåret USA	3
			<i>Profilsom</i>	493,4

Omprioriteringer trygg oppvekst

	710	21	HPV vaksine - ompr. Til folkehelse, helsestasjon- og skolehelsetjeneste	-55
--	-----	----	---	-----

-55

Frivillighet, kultur og kirke

	225	71	Rette opp kutt kulturskolene	1
	228	70	Friskoler er i en kritisk situasjon grunnet manglende kompensasjon for lønn- og pensjonskostnader - Grunnskoler	25
	228	71	Friskoler er i en kritisk situasjon grunnet manglende kompensasjon for lønn- og pensjonskostnader - Videregående skoler	28

Profilområde	Kap.	Post	Beskrivelse	Bokført beløp
	228	72	Friskoler er i en kritisk situasjon grunnet manglende kompensasjon for lønn- og pensjonskostnader - 6A skoler	5
	228	73	Friskoler er i en kritisk situasjon grunnet manglende kompensasjon for lønn- og pensjonskostnader - Grunnskoler i utlandet	1,6
	228	74	Friskoler er i en kritisk situasjon grunnet manglende kompensasjon for lønn- og pensjonskostnader - Videregående skoler i utlandet	0,4
	228	75	Friskoler er i en kritisk situasjon grunnet manglende kompensasjon for lønn- og pensjonskostnader - Skoler for funksjonshemmede	3,8
	228	76	Friskoler er i en kritisk situasjon grunnet manglende kompensasjon for lønn- og pensjonskostnader - Andre private skoler	0,9
	228	82	Kapitaltilskudd	7,5
		(ny)		
	315	81	Tilskudd til idrettsanlegg	50
	315	81	Trønderhallen Levanger	8
	320	72	Lokale/regionale kulturbygg	50
	320	72	Kystens Arv Rissa- ny båthall	10
	320	78	Statlig andel felles overordnet organisasjon i Teater og konserthuset Kilden for Agder Teater, Kristiansand symfoniorkester og Opera Sør	1
	324	73	Oscarsborg operaen	3
	340	72	Kirkelig virksomhet i kommunene, rette opp kutt 2009	5
	341	1	Prestestillinger	15
			<i>Profilsum</i>	215,2
SUM UTGIFTER				1987,7
<i>Tiltak overfor næringslivet</i>				
	5700	72	50 % reduksjon arbeidsgiveravgift ny lærlinger fra 1.7.2009	45
	5501	72	Økte beløpsgrenser Skattefunn mm	0
	5700	72	Gå fra 6 til 4 terminer for arbeidsgiveravgift (utsette avgiftsinnbetaling) fra 1.7.2009, renteeffekt	130
	5501	72	Fjerne beløpsgrense tilbakeføring av underskudd, renteeffekt	750
			<i>Sum profil</i>	925
<i>Miljø</i>				
	5546	70	Omlagging av deponiavgifter i tråd med SFT forslag fra 1.9.2009	20
	5536	71	Miljøbilpremie 25 000 kr nye biler Co ₂ utslipp under 120 g/km fra 1.9.2009	75
	5501	72	Startavskrivning "grønne investeringer" 7,5 %	-
			<i>Sum profil</i>	95

Profilområde	Kap.	Post	Beskrivelse	Beløp
<i>Frivillighet</i>				
	5501	72	Øke gavefradrag til 18000 kr	20
	5501	72	Øke lønnsoppgaveplikt frivillige org til 8000 kr	4
	5700	72	Øke arb.avg.plikt frivillige org til 50000 / 500000	8
			Sum profil	32
			SUM	1052

Komiteens medlem fra Venstre mener at Regjeringens forslag til revidert budsjett nettopp framstår som en ren teknisk revisjon av det vedtatte budsjettet. Når Regjeringen og regjeringspartiene svinger seg til de store retoriske høyder om de store forskjellene mellom Regjeringens og opposisjonens politiske retning, kan det umulig være denne innstilling det refereres til.

Dette medlem etterlyser en kurs som satser mer på framtiden: På forskning, utdanning og stimulanter til mer klima- og miljøvennlig adferd. Ikke minst savner Venstre tiltak som er målrettet mot den del av norsk næringsliv som sliter, og som vi er helt avhengig av at lykkes i framtiden. På alle disse områdene leverer Regjeringen og regjeringspartiene i beste fall svært svakt – og har gjort det i hele regjeringperioden.

Etter dette medlems syn preges hele denne regjeringperioden av et totalt fravær av framtidsrettet satsing. Dette gjelder spesielt på områder som er viktig for dette medlem og Venstre: Nyskaping og forskning, miljø- og klimavennlig omlegging av samfunnet og målrettede tiltak for å gjøre flest mulig i stand til å utvikle seg og ta vare på seg selv. Dersom Regjeringen og regjeringspartiene hadde brukt et like stort engasjement og like mye politisk energi i å utvikle det nye næringslivet vi er avhengig av i framtiden, som de har brukt til interne forhold når det gjelder det statlige eierskapet i Aker, Hydro og Statoil, hadde vi stått mye bedre rustet til å møte på den internasjonale finanskrise og framtiden.

Dette medlem mener det er bra at Regjeringen bevilger mer penger til flere studieplasser, men så lenge UH-sektoren fortsatt er underfinansiert og sliter med Regjeringens vedvarende hvileskjær er konsekvensene for sektoren kutt i utgifter og dermed færre studieplasser og dårligere undervisning og mindre forskning. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 700 mill. kroner mer til høyere utdanning og forskning. Dette går både til å styrke basisfinansieringen, men også til å øke den næringsrettede forskning og klima- og energiforskning.

Dette medlem er skuffet over at Regjeringen heller ikke benytter denne anledningen til å oppfylle klimaforliket og/eller satse målrettet på det klimavennlige næringslivet vi skal leve av i framtiden. Dette medlem er spesielt skuffet over at tiltak for

å styrke investeringer i fornybar energi fortsatt er utsatt på ubestemt tid. Resultatet vil bli fortsatt kø av gode prosjekter som ikke blir realisert. Regjeringen har lovet en nasjonal strategi for marin energiproduksjon. Når ikke denne kommer i RNB, er det et signal om at hele strategien i beste fall ligger nedlåst i en skuff i departementet. Også den lovede offensive CO₂-rensingen på Kårstø er nå skjøvet langt ut i det blå. Rensing fra dag én, er en av denne Regjeringens største løftebrudd.

Selv om Regjeringen har 100 mrd. kroner mer til disposisjon i år enn det regjeringen Bondevik II hadde i 2005, klarer ikke Regjeringen det som ifølge finansminister Kristin Halvorsen kunne gjøres med et pennestrøk: Utrydde fattigdom. I beste fall har Regjeringen klart å bevilge noen 100-lapper ekstra til de fattigste. Det hjelper lite for dem med lavest inntekt og størst problemer. Dette medlem viser spesielt til situasjonen i eldreomsorgen, noe som de ifølge statsminister Jens Stoltenberg "skulle skinne av, før det har ble gitt en krone i skattelette". Dette medlem konstaterer at det er stadig flere mennesker som opplever problemer i eldreomsorgen og at køene for å få sykehjemsplasser vokser, mens skatteletten for fagforeningsfradrag nesten har blitt fordoblet under denne regjering. Dette medlem vil gå motsatt vei og foreslår i denne innstilling en storstilt satsing på sykehjemsplasser med over 600 mill. kroner i påplussinger innenfor de samme økonomiske rammene som Regjeringen.

I Venstres alternative forslag til Revidert nasjonalbudsjett for 2009 prioriterer dette medlem å bruke om lag 1 mrd. kroner mer på skole, utdanning og forskning, om lag 650 mill. kroner mer på helse, familie og fattigdomsbekjempelse, om lag 120 mill. kroner mer til tiltak rettet mot norsk næringsliv i tillegg til en del målrettede skatte- og avgiftsforslag. Det foreslås videre et skatteskifte fra rød til grønn beskatning på rundt 700 mill. kroner, med netto skattelette på 390 mill. kroner, økte utgifter/omfordeling på rundt 1,9 mrd. kroner og kutt/inndekning på om lag 2,3 mrd. kroner, slik at det i Venstres opplegg blir det samme forbruk av oljepenger som i Regjeringens opplegg.

Dette medlem viser til tabellen under for de konkrete endringsforslag og omtale/begrunnelse i de ulike kapitler som følger i denne innstilling.

Venstres alternativ, Revidert nasjonalbudsjett 2009

Kap./post	Område	Bokført Mill. kroner
<i>Påplusninger</i>		
Flere	Basisfinansiering UH-sektoren	325,0
(271.50)	Basisfinansiering statlige universiteter	186,5)
(272.50)	Basisfinansiering statlige vitenskaplige høyskoler	14,0)
(272.70)	Basisfinansiering private vitenskaplige høyskoler	4,0)
(275.50)	Basisfinansiering statlige høyskoler	112,5)
(275.70)	Basisfinansiering private høyskoler	8,0)
Flere	Stipendiat (250), post-doc (50) og nærings-phd (50)	86,5
(271.52)	Forskningsfinansiering statlige universiteter	45,7)
(272.52)	Forskningsfinansiering statlige vitenskaplige høyskoler	3,5)
(272.72)	Forskningsfinansiering private vitenskaplige høyskoler	1,0)
(275.52)	Forskningsfinansiering statlige høyskoler	27,6)
(275.72)	Forskningsfinansiering private høyskoler	2,0)
(285.52)	Norges Forskningsråd, forskningsformål (phd)	6,7)
281.01	Etterslep UH-sektoren	50,0
285.52	Frie prosjektmidler/stipendiater NFR	25,0
285.52	Kilmaforskning, NFR	75,0
920.50	Næringsrettet forskning/Brukerstyrt Innovasjonsarena	75,0
920.50	FOU-kontrakter, Innovasjon Norge	25,0
Flere	Tilskudd til ulønnet forskningsinnsats SkatteFUNN	36,6
(928.71)	Tilskudd til ulønnet forskningsinnsats SkatteFUNN	30,0)
3928.70	Tilbakeføring av tilskudd til ulønnet innsats	(-) 6,6)
<i>Sum forskning</i>		<i>698,1</i>
226.21	Tiltak mot frafall i skolen	40,0
226.22 (Ny)	Rekruttering og kompetanse, lærere	150,0
228.76	Skoleskipene MS Gann og MS Sjøkurs	7,0
231.52 (Ny)	Tiltak for økt kvalitet i barnehager	50,0
2410.71	Freshmannår mv	3,0
<i>Sum skole/barnehage</i>		<i>250,0</i>
852.70	Økt adopsjonsstøtte, 1G	16,0
854.21	Styrking av barnevernet (Tilsyn og ettervern)	10,0
2530.70	Generell rett til pappapermisjon	10,0
<i>Sum barn/familie</i>		<i>36,0</i>
440.24 (ny)	Opprette egen enhet for identifisering av papirløse asylsøkere	10,0
440.01	Mer synlig politi	10,0
441.01	Oslo-politiet (sommervikarer)	10,0
690.01	Elektronisk saksbehandling UDI	10,0
Flere	500 flere kvoteflyktninger	49,7

Kap./post	Område	Bokført Mill. kroner
(650.01	IMDi, drift	3,2)
(651.60	Integreringstilskudd	69,6)
(653.60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap	6,9)
(690.01	UDI, drift	2,1)
(690.73	Gjenbosetting – støttetiltak	2,7)
(690.75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	3,0)
(3651.01	ODA-godkjente utgifter, integreringstilskudd	32,2)
(3690.03	ODA-godkjente utgifter, reiseutgifter	2,9)
(3690.06	ODA-godkjente utgifter, gjenbosetting	2,7)
651.62	Kommunale innvandrertiltak	5,0
651.71	Integr.tiltak frivillige organisasjoner (Røde Kors flyktnnguide)	5,0
856.01	Enslige mindreårige asylsøkere	5,0
<i>Sum justis/utlending/asyl/flyktninger</i>		<i>104,7</i>
586.64	Flere sykehjemsplasser	626,4
<i>Sum helse/fattigdom/sosial</i>		<i>626,4</i>
634.76	Tiltak for å styrke bedriftsinternt opplæring	50,0
2541.70	Mer fleksible permitteringsordninger (20 prosent)	50,0
2421.50	Innovasjon Møbel	10,0
1020.01	Utredning av nasjonale torskefjorder	4,0
Flere	Bedre sosiale rettigheter for selvstendig næringsdrivende	11,9
(2650.71	Sykepenger selvstendig næringsdrivende	6,5)
(2650.72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom	5,4)
<i>Sum tiltak næringsliv (i tillegg til skatte- og forskningstiltak)</i>		<i>125,9</i>
1320.72	Opprettholde flyfergetilbudet i Møre og Romsdal	2,0
1330.71	Prøveprosjekt med TT-ordning for funksjonshemmede	15,0
1350.23	Bratsbergbanen	6,0
1427.31	Friluftformål	10,0
1429.72	Kulturminnevern	10,0
1825.71	Statlig bidrag til MET-senter på Karmøy	30,0
<i>Sum samferdsel og miljø/energi</i>		<i>73,0</i>
Flere	Omfordeling bistand	30,0
(151.72	Bistand til Afghanistan (reversering av kutt)	16,8)
(161.70	Næringsutvikling (reversering av kutt)	3,0)
(168.70	Kvinner og likestilling (reversering av kutt)	9,0)
(169.71	Andre helse- og aidstiltak (delvis reversering av kutt)	1,2)
1570.01	Datatilsynet (oppfølging av personvernrapporten)	5,0
<i>Sum annet</i>		<i>35,0</i>
TOTALT PÅPLUSNINGER		1 949,1

Kap./post	Område	Bokført Mill. kroner
<i>Skatter og avgifter</i>		
5501.70	Reversere skatteøkning for næringseiendom	- 320,0
5501.70	Gjeninnføre 80 pst.-regelen	- 420,0
5506.70	Reversere skjerpet arveavgift ved generasjonsskifte	- 60,0
5501.72	Innføre rett til minstefradrag for selvst. næringsdrivende	- 50,0
5501.72	Økte avskrivningssatser med 5 pst i saldogruppe D	- 230,0
5501.72	Startavskrivning for grønne investeringer	- 0,0
5501.72	Styrking av SkatteFUNN-ordningen (beløpsgrenser mv)	- 0,0
5501.72	Økte BSU-grenser 200.000,-	- 45,0
Flere	Heve lønnsoppgaveplikt for frivillige org til 8.000,-	- 4,0
(5501.72)	Fellesskatt	- 3,2)
(5700.71)	Trygdeavgift	- 0,8)
5700.72	Fjerne arbeidsgiveravgift for nye lærlinger fra 1.7.	- 90,0
5536.71	Tilskudd til kjøp av el-bil 20.000,-	- 4,2
5501.72	Halvering av fradrag for fagforeningskontingent fra 1.7.	150,0
5531.70	Økt tobakksavgift, 5 pst	80,0
5536.77	Økt autodieselavgift, 10 øre literen	140,0
5542.70	Økt grunnavgift på fyringsolje, 10 øre literen	55,0
5543.70	Økt CO2-avgift mineralske produkter, 15 øre literen	409,0
<i>Sum skatter og avgifter (netto skattelette)</i>		- 389,2
<i>Inndekning</i>		
163.71	ILO (bistand)	- 30,0
226.21	Ikke forsøk med heldagsskole	- 6,0
Flere	Prisjustering av makspris i barnehager	- 201,0
(231.60)	Driftstilskudd til barnehager	-164,5)
(231.61)	Investeringstilskudd, barnehager	- 11,0)
(231.64)	Tilskudd til midlertidige lokaler	- 4,0)
(231.65)	Skjønnsmidler barnehager	-34,5)
(844.70)	Kontantstøtte	+ 13,0)
430.01	Avvikle forsøk med elektronisk soning	- 20,0
440.01	DNA-register	- 20,0
551.60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	- 30,0
551.60	Særskilte omstillingsmidler til Høyanger kommune	- 30,0
552.72	Småsamfunn	- 20,0
571.60	Avvikling av ordning med frukt og grønt i ungdomsskolen	- 95,0
Flere	Ikke innføre 2 timers økt fysisk aktivitet i barneskolen	- 48,5
(228.70)	Private grunnskoler	- 0,8)
(571.60)	Rammetilskudd til kommuner, innbyggertilskudd	- 47,7)
572.60	Reduksjon i lærlingetilskudd	- 125,0
909.73	Avvikle nettolønnsordningen	- 603,0
1150.50	Reduksjon i tilskudd til skogsbilveier og granplanting	- 40,0
1370.70	Kjøp av "ulønnsomme post- og banktjenester	- 200,0
1522.45	Utskifting av dørlåser mv i regjeringskvartalet	- 14,0
1638.21	Mindre kjøp av klimavoter	- 150,0

Kap./post	Område	Bokført Mill. kroner
1810.21	Kutt i seismiske undersøkelser i Nordland VII og Troms II	- 100,0
2309.01	Moderniserings- og strukturtiltak (momsnøytrale innkjøp)	- 150,0
2309.01	Ostehøvelkutt i departementene	- 150,0
2309.01	Avvikle eksportstøtte til osteproduksjon	- 104,0
2421.73	Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft	- 40,0
2751.70	Redusert apotekavanse med 1 prosentpoeng	- 23,0
2445.24	Opprettholde resultatkrav, Statsbygg	- 139,2
<i>Sum inndekning</i>		2 338,7
TOTALT (mindre bruk av oljepenger i forhold til Regjeringen)		- 0,4
<i>ANNET (fondsavsetning, lånetransaksjoner mv.)</i>		
286.95	Utvide forskningsfondet	28 000,0
950.90	Ikke gi lån til Entra Eiendom	- 1 000,0
1811.96	Aksjekjøp i StatoilHydro ASA	- 2 162,0
<i>Sum annet ("under streken")</i>		24 838,0

14. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen viser til meldinga og til merknadene og rår Stortinget til å gjere følgjande

v e d t a k :

St.meld. nr. 2 (2008–2009) – Revidert nasjonalbudsjett 2009 – blir å leggje ved protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 12. juni 2009

Reidar Sandal

leiar og ordførar